

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, O. P. S., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**ANALÝZA MEZIOBECNÍ SPOLUPRÁCE
V OBCI STUDENÁ**

Autor práce: Blanka Vaníčková
Studijní obor: Regionální studia
Forma studia: Kombinovaná
Vedoucí práce: Ing. Jiří Dušek, Ph.D.
Katedra: Katedra společenských věd

2014

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Ing. Jiřímu Duškovi, Ph.D. za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

VANÍČKOVÁ, B. *Analýza meziobecní spolupráce v obci Studená : bakalářská práce*. České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, o. p. s., 2014. 65 s. Vedoucí bakalářské práce : Ing. Jiří Dušek, Ph.D.

Klíčová slova: meziobecní spolupráce, obec, regionální rozvoj, Studená

Bakalářská práce se zabývá tematikou meziobecní spolupráce. Hlavním cílem práce je analýza zapojení obce Studená do jednotlivých forem meziobecní spolupráce. Vedlejším cílem je zhodnocení regionálního rozvoje obce z pohledu občanů a návrhy směřující k zefektivnění politiky regionálního rozvoje a meziobecní spolupráce obce Studená.

Bakalářská práce je členěna do sedmi kapitol. Prvních pět kapitol je zaměřeno teoreticky, věnují se regionálnímu rozvoji a spolupráci obcí, významu meziobecní spolupráce, jednotlivým formám spolupráce a základní charakteristice obce Studená. Další dvě kapitoly tvoří praktickou část práce. Obsahují analýzu meziobecní spolupráce obce, autorkou realizované dotazníkové šetření provedené mezi občany a vyhodnocení tohoto šetření. Závěrem se bakalářská práce zaměřuje na zhodnocení forem meziobecní spolupráce obce Studená a navrhuje doporučení směřující k dalšímu rozvoji obce.

ABSTRACT

VANIČKOVÁ, B. *Analysis of Intermunicipal Cooperation of Municipality Studená : Bachelor thesis.* České Budějovice : The College of European and Regional Studies, 2014. 65 p. Supervisor : Ing. Jiří Dušek, Ph.D.

Key words: intermunicipal cooperation, municipality, regional development, Studená

The bachelor 's thesis deals with the theme of intermunicipal cooperation. The primary aim of the thesis is the analysis of the involvement of municipality Studená to the different forms of intermunicipal cooperation. The secondary aim is the evaluation of the regional development of the municipality from the viewpoint of citizens and proposals pointing to streamlining of regional development policy and intermunicipal cooperation of Studená.

The bachelor's thesis is divided into seven chapters. The first five chapters is focused theoretically, they dedicated to regional development and municipal cooperation, the importance of the intermunicipal cooperation, individual forms of cooperation and the basic characteristics of municipality Studená. The next two chapters constitute the practical part of the thesis. They contain an analysis of the intermunicipal cooperation, questionnaire survey made between citizens and evaluation of this investigation. Finally, the bachelor's thesis is focused on the evaluation of the forms of intermunicipal cooperation of Studená and proposed recommendations for further development of the municipality.

OBSAH

ÚVOD	8
1 CÍL A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	9
2 REGIONÁLNÍ ROZVOJ A SPOLUPRÁCE OBCÍ	11
2.1 Pojem region	11
2.2 Regionální rozvoj	11
2.3 Regionální politika	12
2.4 Spolupráce obcí jako faktor regionálního rozvoje	13
2.4.1 Pojem obec	14
2.4.2 Působnost obecní správy	15
2.4.3 Východiska rozvoje obce	16
3 VÝZNAM A DŮVODY SPOLUPRÁCE OBCÍ	17
3.1 Vývoj podmínek spolupráce obcí.....	18
3.2 Znaky spolupráce obcí	19
4 FORMY A NÁSTROJE SPOLUPRÁCE OBCÍ	21
4.1 Formy spolupráce obcí	21
4.1.1 Meziobecní spolupráce na regionální úrovni	23
4.1.2 Spolupráce obcí se subjekty v území	24
4.1.3 Národní struktury spolupráce obcí	26
4.1.4 Spolupráce s obcemi jiných států	27
4.2 Nástroje spolupráce obcí	29
4.2.1 Strategické plánování	30
4.2.2 Rozvojové projekty	31
4.2.3 Legislativa	32
4.2.4 Finanční podpora.....	32
5 ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA OBCE STUDENÁ	34
5.1 Historie obce	34
5.1.1 Správní začlenění obce od roku 1850.....	35
5.1.2 Vývoj hospodářství.....	35
5.2 Současnost obce	37
5.2.1 Občanská vybavenost	37
5.2.2 Investiční akce v obci	37
5.2.3 Přírodní zajímavosti	38
6 MEZIOBECNÍ SPOLUPRÁCE OBCE STUDENÁ	40
6.1 Meziobecní spolupráce na regionální úrovni	40
6.1.1 Mikroregion Dačicko	40
6.2 Spolupráce obcí se subjekty v území	43
6.2.1 Místní akční skupina Česká Kanada (MAS Česká Kanada)	43
6.2.2 Svaz měst a obcí Jihočeského kraje (SMOJK).....	44
6.3 Národní struktury spolupráce obcí	45
6.3.1 Svaz měst a obcí České republiky (SMO ČR)	45
6.4 Spolupráce s obcemi jiných států	46
6.4.1 Euroregion Silva Nortica.....	46
6.4.2 Partnerství s holandskou obcí Beemster.....	48

6.5 Financování spolupráce.....	48
7 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ PROVEDENÉ MEZI OBČANY OBCE.....	50
ZÁVĚR.....	56
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	58
SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ	63
SEZNAM ZKRATEK.....	64
PŘÍLOHY	65

ÚVOD

Význam spolupráce v těch oblastech lidské činnosti, kde se více subjektů snaží dosáhnout stejného cíle, je nesporný. Díky spolupráci je možné snadněji a účinněji dosahovat vytyčených cílů. V některých případech by bez spolupráce nebylo možné stanovených cílů vůbec dosáhnout.

Z tohoto důvodu mnohé obce v České republice využívají vzájemnou spolupráci. Cílem spolupráce obcí je dosažení co nejlepšího rozvoje území, zlepšení kvality života a posílení potenciálu místních zdrojů. Spolupráce je významným prvkem fungování veřejné správy, vede obce k integraci územní samosprávy a k zefektivnění veřejných financí. Zejména pro malé obce představuje klíčovou podmínku jejich úspěšného rozvoje.

Existuje řada forem spolupráce. Pro obce je velmi důležité zvolit a nastavit tu nejvhodnější formu, neboť jen efektivní a účelná spolupráce má pozitivní dopad na rozvoj území.

Jedním z hlavních motivů spolupráce je nyní možnost čerpat regionální a národní finanční prostředky. V souvislosti se vstupem České republiky do Evropské unie v roce 2004 se naší zemi otevřely možnosti čerpat také unijní finanční prostředky. Pro jejich získání jsou často upřednostňovány projekty s dopadem na rozšířenou oblast, jako je například region nebo svazek obcí. Příprava takových projektů vyžaduje úzkou spolupráci více subjektů i tato skutečnost přispívá ke sdružování a spolupráci obcí na rozvoji regionu.

V současnosti je otázkám spolupráce a partnerství v oblasti regionálního rozvoje věnována značná pozornost. Roste zájem představitelů obcí, podnikatelů a neziskových organizací o zakládání nových nebo zefektivnění již fungujících forem spoluprací, zároveň vzrůstá i zájem občanů, kteří se chtějí aktivně podílet na rozvoji své obce a zapojit do spolupráce.

Meziobecní spolupráce je velmi aktuální, zajímavé téma, které rozhodně stojí za pozornost. Konkrétní obec Studenou si autorka vybrala, protože v ní dlouhá léta žila a má k ní blízký vztah.

1 CÍL A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Hlavním cílem bakalářské práce je analyzovat zapojení obce Studená do jednotlivých forem meziobecní spolupráce. Vedlejším cílem bakalářské práce je zhodnocení regionálního rozvoje obce z pohledu občanů a návrhy směřující k zefektivnění politiky regionálního rozvoje a meziobecní spolupráce obce Studená.

Bakalářská práce je strukturována do dvou částí, části teoretické a části praktické.

První kapitola stanovuje cíl a metodiku bakalářské práce. Dále se teoretická část práce ve druhé kapitole věnuje pojmům region, regionální rozvoj, regionální politika a spolupráci obcí jako faktoru regionálního rozvoje. Třetí a čtvrtá kapitola nastiňují základní pojmy z oblasti meziobecní spolupráce, jako jsou význam a důvody spolupráce obcí a formy a nástroje meziobecní spolupráce. Pátá kapitola se zaměřuje na základní charakteristiku obce Studená, její historii, vývoj a rozvoj.

V praktické části práce jsou představeny a zanalyzovány formy meziobecní spolupráce, které si obec sama zvolila. Dále praktickou část práce tvoří dotazníkové šetření provedené mezi občany obce Studená v měsíci říjnu a listopadu 2013. Výběr respondentů byl proveden autorkou náhodným oslovením občanů obce. Bylo rozdáno celkem 115 dotazníků (blíže viz příloha I.), ze kterých se pro další zpracování vrátilo 103 vyplněných dotazníků. Návratnost činila 89 %. Analýza dotazníkového šetření proběhla v lednu 2013. Zjištěné závěry byly zpracovány tabulkově nebo graficky. Praktická část práce obsahuje zhodnocení regionálního rozvoje z pohledu občanů a nastiňuje další možnosti rozvoje obce.

Závěr práce se zabývá zhodnocením forem meziobecní spolupráce obce a obsahuje doporučení a návrhy dalších možností rozvoje obce Studená.

V průběhu zpracování bakalářské práce bylo použito několik základních metod, jedná se o metodu popisnou, metodu dotazníkového šetření a metodu analýzy. Pro potřeby práce si autorka ve spolupráci s vedoucím bakalářské práce definovala tzv. koeficient spokojenosti, blíže viz kapitola sedm. Vypracování teoretické části předcházelo prostudování odborné literatury týkající se především meziobecní spolupráce. Bakalářská práce využívá zejména informační zdroje společnosti GaREP,

zabývající se regionálním a ekonomickým poradenstvím. Stěžejní byla především jejich publikace *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*.¹ Kromě odborné literatury bylo v bakalářské práci využito i nejnovějších informací z veřejně dostupných internetových stránek. Důležitým zdrojem byly rovněž informace získané z rozhovorů s pracovníky Obecního úřadu Studená, starostou panem Vítězslavem Němcem a místostarostou panem Mgr. Jindřichem Kejvalem v měsíci srpnu a září 2013.

¹ GALVASOVÁ, I., et al. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. 1. vyd. Brno : Georgetown, 2007. 140 s. ISBN 80-251-20-9.

2 REGIONÁLNÍ ROZVOJ A SPOLUPRÁCE OBCÍ

2.1 Pojem region

Region můžeme charakterizovat jako územní celek, který je pomocí jednoho či více znaků vyčlenitelný z širšího území. Obvykle je pomocí těchto znaků vymezován pro konkrétní účel, nebo mu v uspořádání území přísluší konkrétní funkce.²

Podle zákona o podpoře regionálního rozvoje č. 248/2000 Sb. je **region** územní celek vymezený pomocí administrativních hranic krajů, okresů, správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem, správních obvodů obcí s rozšířenou působností obcí nebo sdružení obcí, jehož rozvoj je podporován podle tohoto zákona.³

Region je v regionálních a především správních vědách také chápán jako určitý územní celek, který je menší než stát, jehož je součástí. Takto vymezené regiony jsou charakterizovány jako specifické právní, politické, ekonomické i kulturní jednotky, jejichž status se v jednotlivých zemích Evropské unie významně liší, ale které stále více aktivně vstupují do procesů lokálního a regionálního rozvoje.⁴

2.2 Regionální rozvoj

Pojem **regionální rozvoj** zahrnuje širokou oblast aktivit, jejichž obecným cílem je zlepšit socioekonomickou úroveň regionů a obcí.⁵

Regionální rozvoj můžeme chápat jako aplikaci nauk, zejména ekonomie, geografie, sociologie a politologie, řešící prostorové jevy, procesy, vztahy a rozhodování, které jsou ovlivněny přírodně-geografickými, ekonomickými a sociálními podmínkami v daném prostoru. Zaměřuje se na existenci jednotlivců, skupin, firem a skupin firem. Primární je hledání příčinných zákonitostí prostorového rozmístění

² Metodická podpora regionálního rozvoje [online]. Brno : GaREP, 2009 [cit. 2013-09-08]. Dostupné z WWW: <http://www.regionaldevelopment.cz/index.php/regiony_red.html>.

³ ČESKO. Zákon č. 248 ze dne 29. června 2000 o podpoře regionálního rozvoje. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2000, částka 73, s. 3549. Dostupné z WWW: <<http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&fulltext=&nr=248~2F2000&part=&name=&rpp=15#seznam>>.

⁴ DUŠEK, J. *Faktory regionálního růstu a rozvoje (se zaměřením na spolupráci měst a obcí v Jihočeském kraji)*. České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2010. s. 14.

⁵ Metodická podpora regionálního rozvoje [online]. Brno : GaREP, 2009 [cit. 2013-09-08]. Dostupné z WWW: <<http://www.regionaldevelopment.cz/index.php/home.html>>.

ekonomických činností, nerovnoměrného osídlování prostoru a navazující hledání nástrojů pro ovlivnění těchto procesů.⁶

Problematika **regionálního rozvoje** se dostává od třicátých let 20. století do popředí mnoha různých vědeckých disciplín a stává se také prioritami jednotlivých států. Zájem o tuto problematiku bývá nejčastěji motivován nerovnovázným rozvojem regionů, což může vyvolávat nejen sociální napětí, ale i ekonomickou nestabilitu. Při řešení problematiky regionálního rozvoje se hledá kompromis či konsenzus mezi výší solidarity bohatších regionů s chudými, mírou zasahování státu do ekonomiky na úkor potlačování ekonomické konkurenceschopnosti jednotlivých subjektů v ekonomice a ekonomickým rozvojem za předpokladu jeho trvalé politické, sociální, ekologické udržitelnosti.⁷

Teorie regionálního rozvoje mají svůj základ v obecnějších metodologických přístupech. Jsou to zejména klasický (liberální), neoklasický, keynesiánský, neoliberalní a institucionální přístup. Rozdílné přístupy způsobují rozdílné chápání regionálních rozdílů, kauzálních závislostí, důležitostí faktorů určujících rozvoj regionu apod.⁸

2.3 Regionální politika

Regionální politika je koncepční činnost státních, regionálních a místních orgánů zaměřená na podporu rozvojových aktivit v jednotlivých regionech a předcházení či zmírňování negativních důsledků nerovnoměrného územního rozvoje.⁹

Klíčovými **cíli regionální politiky** státu jsou:¹⁰

- snaha o přispívání k harmonickému a vyváženému rozvoji regionů,
- úsilí o snižování rozdílů mezi úrovněmi rozvoje regionů,
- podpora hospodářského a sociálního rozvoje regionů s důrazem na aktivování jejich nedostatečně využívaného hospodářského a sociálního potenciálu.

⁶ WOKOUN, R., MATES, P. *Management regionální politiky a reforma veřejné správy*. Praha : Linde Praha, 2006. s. 121-122.

⁷ DUŠEK, J. *Faktory regionálního růstu a rozvoje (se zaměřením na spolupráci měst a obcí v Jihočeském kraji)*. České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2010. s. 28.

⁸ WOKOUN, R., MATES, P. *Management regionální politiky a reforma veřejné správy*. Praha : Linde Praha, 2006. s. 122.

⁹ LACINA, K. *Regionální rozvoj a veřejná správa*. Praha : Vysoká škola finanční a správní, 2007. s. 12.

¹⁰ LACINA, K. *Regionální rozvoj a veřejná správa*. Praha : Vysoká škola finanční a správní, 2007. s. 15-16.

Takto definovanou politiku stát v zásadě provádí na dvou klíčových úrovních:

- v rovině státu jako celku - prostřednictvím ústředních orgánů státní správy,
- na úrovni samotného regionu - prostřednictvím orgánů regionální samosprávy, takto koncipovaná politika je přednostně orientována na řešení regionální problematiky, zdůrazňuje zvláště vazbu na obce a mikroregiony s akcentem na rozvoj municipalit, mikroregionů a regionu jako celku.

Nástroje regionální politiky se zpravidla člení do dvou základních skupin:¹¹

- **makroekonomické nástroje** - jejich užití je značně omezeno ostatními národohospodářskými cíli, zejména udržením inflace na žádoucí úrovni, vyrovnaností platební bilance, případně realizací cílů průmyslové či agrární politiky:
 - fiskální politika (např. snížená sazba daní ve vybraných regionech),
 - monetární politika (např. usnadnění přístupu k úvěrům ve vybraných regionech),
 - protekcionismus (např. uvalení dovozních limitů a cel),
- **mikroekonomické nástroje** - jejich hlavním posláním je ovlivňovat rozhodování ekonomických subjektů o jejich prostorové lokalizaci:
 - nástroje relokace pracovních sil (např. částečná úhrada nákladů na stěhování, výkup nemovitostí, podpora při nákupu nového bytu),
 - nástroje relokace kapitálu (např. kapitálové subvence, subvence na pracovní sílu).

2.4 Spolupráce obcí jako faktor regionálního rozvoje

Spolupráci lze obecně považovat za součinnost určitého množství subjektů při dosahování určitého společného cíle. Spolupráce je významný prvek fungování veřejné správy a nezbytný prvek rozvoje regionů.¹²

Současné pojetí regionální politiky jako činnosti, jejímž úkolem je přispívat ke snižování rozdílů mezi úrovněmi rozvoje jednotlivých regionů a zabezpečování jejich harmonického rozvoje, zdůrazňuje i vyžaduje nutnost spolupráce obcí při rozvoji

¹¹ WOKOUN, R., et al. *Základy regionálních věd a veřejné správy*. Plzeň : Aleš Čeněk, 2011. s. 100-104.

¹² GALVASOVÁ, I., et al. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. Brno : Georgetown, 2007. s. 14.

daného prostoru. Uskutečňování regionální politiky je neseno především představiteli veřejné správy příslušných regionů a významně se opírá o potřebu jejich spolupráce při poznávání, pochopení a prosazování potřeb rozvoje a vytváření vhodných podmínek pro jejich praktickou realizaci.¹³

Různé formy spolupráce se stále více stávají jedním z hlavních pilířů regionálního rozvoje, jejich vznik v daném území je velmi důležitý pro potenciální realizaci akcí nadobecního významu.¹⁴

Meziobecní spolupráce funguje prakticky ve všech evropských státech a právní úpravy zpravidla vycházejí z tradic jednotlivých států. Větší prostor pro společný rozvoj obcí vytváří snaha o vzájemnou koordinaci výkonu veřejné správy na evropské úrovni.¹⁵

2.4.1 Pojem obec

Dle zákona č. 128/2000 Sb. o obcích je **obec** základním samosprávným společenstvím občanů; tvoří územní celek, který je vymezený hranicí území obce, je veřejnoprávní korporací, má vlastní majetek. Obec vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývajících. Obec pečuje o všestranný rozvoj svého území a potřeby svých občanů.¹⁶

Existuje mnoho definic obcí a měst v závislosti na tom, který vědní obor se municipalitou zabývá. Město a obec můžeme například definovat jako sociálně ekonomický systém, organismus, který je geograficky vymezený a relativně stabilní v čase i prostoru. Z právně-ekonomického hlediska můžeme město či obec také definovat jako samosprávné společenství občanů s vlastním majetkem a vlastními příjmy, s nimiž samostatně hospodaří a za toto hospodaření přebírá plnou odpovědnost¹⁷, jeho fungování je výsledkem množství faktorů.¹⁸

¹³ *Metodická podpora regionálního rozvoje* [online]. Brno : GaREP, 2009 [cit. 2013-09-08]. Dostupné z WWW: <www.regionálnírozvoj.cz/index.php/spoluprace.html>.

¹⁴ DUŠEK, J. *Faktory regionálního růstu a rozvoje (se zaměřením na spolupráci měst a obcí v Jihočeském kraji)*. České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2010. s. 74.

¹⁵ *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje – zkušenosti ze zahraničí* [online]. Praha : Deník veřejné správy, 2008, 29. 5. 2008 [cit. 2013-09-08]. Dostupné z WWW: <<http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6320426>>.

¹⁶ ČESKO. Zákon č. 128 ze dne 12. dubna 2000 o obcích. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2000, částka 38, s. 1737. Dostupné z WWW: <<http://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?page=0&idBiblio=49296&fulltext=&nr=128~2F2000&part=&name=&rpp=15#local-content>>.

¹⁷ MACHÁČEK, J., TOTH, P., WOKOUN R. *Regionální a municipální ekonomie*. Praha : Vysoká škola ekonomická v Praze, 2011. s. 80-81.

¹⁸ BINEK, J., et al. *Synergie ve venkovském prostoru - Přístupy k řešení problémů rozvoje venkovských obcí*. Brno : GaREP, 2010. s. 9.

2.4.2 Působnost obecní správy

Působnost obecně vyjadřuje okruh záležitostí, v nichž je nějakému konkrétnímu orgánu veřejné správy platným právním řádem umožněno autoritativně - mocensky rozhodovat, tedy vytvářet a prosazovat svou vůli. Působnost obce se člení na samostatnou a přenesenou.¹⁹

Samostatná působnost je samosprávou obce, obec sama spravuje své záležitosti a ty záležitosti svých členů, jejichž spravování jí stát neodňal. V samostatné působnosti jedná obec svým vlastním jménem a na vlastní účet.²⁰

V rámci samostatné působnosti mohou obce spolupracovat a to formou uzavírání smluv ke splnění konkrétního úkolu, vytvářením dobrovolných svazků obcí a zakládáním právnických osob. Mimo to mohou obce spolupracovat s obcemi jiných států a být členy mezinárodních sdružení místních orgánů. Svazky obcí mohou spolupracovat se svazky obcí jiných států a to včetně zakládání právnických osob.²¹

Přenesená působnost je svou podstatou dekoncentrovaná státní správa svěřená obcím zákony na základě ustanovení čl. 105 Ústavy České republiky, jde tedy o nepřímou místní státní správu. V přenesené působnosti tak obec podle platných zákonů vlastně pomáhá státu ve výkonu jeho působnosti a pravomoci, přičemž v míře stanovené zákony se musí řídit nejen právními předpisy, ale též usneseními vlády a směrnicemi ústředních správních úřadů. Zákon umožňuje obcím v oblasti přenesené působnosti uzavírat mezi sebou veřejnoprávní smlouvy, na jejichž základě mohou orgány jedné obce vykonávat přenesenou působnost nebo část přenesené působnosti pro orgány jiné obce (jiných obcí).²²

Zatímco v oblasti samostatné působnosti jsou si obce rovny, v přenesené působnosti mezi nimi existují rozdíly, pokud se týče rozsahu přenesené působnosti, které vykonávají. Zákon o obcích rozlišuje:²³

¹⁹ DUDA, M. *Samostatná a přenesená působnost obce* [online]. 2002, 17.6.2002 [cit. 2013-09-08]. Dostupné z WWW: <<http://spravni.juristic.cz/154292/clanek/spravni2.html>>.

²⁰ DUDA, M. *Samostatná a přenesená působnost obce* [online]. 2002, 17.6.2002 [cit. 2013-09-08]. Dostupné z WWW: <<http://spravni.juristic.cz/154292/clanek/spravni2.html>>.

²¹ KOLEKTIV AUTORŮ. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. Plzeň : Aleš Čeněk, 2008. s. 340-341.

²² HOLEČEK, J., et al. *Obec a její rozvoj v širších souvislostech*. Brno : GaREP Publishing, 2009. s. 11-12.

²³ WOKOUN, R., et al. *Základy regionálních věd a veřejné správy*. 1. vyd. Plzeň : Aleš Čeněk, 2011. s. 344.

- ty, které vykonávají přenesenou působnost v základním rozsahu, což mohou být zásadně všechny obce svými orgány, určenými zákonem o obcích či jiným zákonem nebo na základě tohoto zákona,
- v širším rozsahu, v němž ji vykonávají obce s pověřenými obecními úřady,
- v rozšířeném rozsahu ji vykonávají obecní úřady obcí s rozšířenou působností.

2.4.3 Východiska rozvoje obce

Obec je samosprávným celkem, právnickou osobou, do jejíchž vnitřních záležitostí lze zasahovat pouze zákonem, a která samostatně rozhoduje o rozvoji vlastního území.²⁴

Rozvoj obce je dlouhodobý proces vyváženého a udržitelného zlepšování situace sídla a jeho okolí je podmíněn koncepčním a promyšleným přístupem k socioekonomickým jevům zde probíhajícím. Základními prvky působícími na možnosti rozvoje obce jsou:²⁵

- **ekonomické dispozice** (rozpočtové hospodaření a majetková základna),
- **lidské zdroje** (představitelé a pracovníci obce, občané, podnikatelé),
- **vize rozvoje** (vyjadřuje žádoucí stav rozvoje a je jistou esencí rozvojové koncepce).

Každé místo má své neopakovatelné kombinace určitých vlastností, které vytvářejí potenciály jeho přírodního, kulturního a ekonomického rozvoje. Využitelnost těchto potenciálů je závislá na smysluplné aktivitě obyvatel, poloze místa a na velikosti kapitálu, který je k dispozici. Kombinace těchto vstupů do jisté míry předurčuje i optimální strategii chování obcí i celého regionu ve využívání svého bohatství.²⁶

²⁴ MACHÁČEK, J., TOTH, P., WOKOUN R. *Regionální a municipální ekonomie*. Praha : Vysoká škola ekonomická v Praze, 2011. s. 81.

²⁵ HOLEČEK, J., et al. *Obec a její rozvoj v širších souvislostech*. Brno : GaREP Publishing, 2009. s. 16.

²⁶ HOLEČEK, J., et al. *Obec a její rozvoj v širších souvislostech*. Brno : GaREP Publishing, 2009. s. 21.

3 VÝZNAM A DŮVODY SPOLUPRÁCE OBCÍ

Spolupráce je významným vztahem ve všech oblastech lidské společnosti. Její důležitost se projevuje nejen v oblasti mezilidských vztahů, ale i v oblasti činnosti a komunikace nejrůznějších subjektů.²⁷

Pro obce je efektivní spolupráce klíčovým faktorem jejich rozvoje. Umožňuje jim realizovat rozhodující rozvojové záměry na svěřeném území, připravovat a uskutečňovat rozvojové projekty, které by samostatně pro jednotlivé obce byly prakticky nedosažitelné, umožňuje jim tímto způsobem snížit problémy plynoucí z jejich případné malé populační velikosti či nevýhodné územní odlehlosti.²⁸

Sídelní struktura České republiky je charakteristická velkým množstvím malých obcí. Pro tyto obce je obtížné zajistit, personálně i finančně, potřebnou škálu veřejných služeb. Jejich rozvojové možnosti jsou limitované. Nezbytným východiskem je spolupráce, a to na všech úrovních. Je žádoucí, aby obec zapojila do rozvoje všechny místní subjekty a optimálně spolupracovala s podnikateli.²⁹

Důvody pro spolupráci nejrůznějších subjektů mají základ v existenci „synergického efektu“ tedy faktu, že společně lze dosáhnout významnějšího výstupu, než kdyby každý subjekt usiloval o dosažení cíle sám. Některé problémy nejsou bez spolupráce vůbec řešitelné. Partnerství je i proto základním principem Evropské unie.³⁰

Důležitým důvodem pro navazování nejrůznějších forem spolupráce je zájem spolupracujících subjektů racionálně a efektivněji využívat vlastní disponibilní zdroje či prostředky pro dosahování stanovených cílů. Subjekty předpokládají, že výsledkem kooperativní spolupráce si alespoň jeden z nich polepší, přičemž ostatní si nepohorší, nebo spíše v praxi všechny subjekty předpokládají získání nějakých výhod.³¹

Pokud realizace potřeb přesahuje možnosti obce z důvodu například propojení infrastruktury nebo realizace společných projektů, navazují obce účelovou spoluprací s cílem.³²

²⁷ GALVASOVÁ, I., et al. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. Brno : Georgetown, 2007. s. 11.

²⁸ GALVASOVÁ, I., et al. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. Brno : Georgetown, 2007. s. 14-15.

²⁹ BINEK, J., et al. *Venkovský prostor a jeho oživení*. Brno : Georgetown, 2007. s. 91.

³⁰ BINEK, J., et al. *Synergie ve venkovském prostoru - Přístupy k řešení problémů rozvoje venkovských obcí*. Brno : GaREP, 2010. s. 108.

³¹ DUŠEK, J. *Faktory regionálního růstu a rozvoje (se zaměřením na spolupráci měst a obcí v Jihočeském kraji)*. České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2010. s. 68.

³² GALVASOVÁ, I., et al. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. Brno : Georgetown, 2007. s. 15-16.

- zabezpečit investiční akce přesahující možnosti obce jedné, případně takové akce, které se realizují na katastrálních územích více obcí (např. vodovody, plynofikace, dopravní obslužnost),
- podílet se na projektech, které souvisí s rozvojovými aktivitami regionu či mikroregionů a mají významný efekt například pro vzdělanost občanů a s tím související zvyšování konkurenceschopnosti regionu,
- zabezpečovat výkon přenesené působnosti státní správy.

Obce mohou spoluprací s různými subjekty podstatně ovlivňovat optimální rozvoj a zvyšování životní úrovně a kvality života, včetně výrazného přispění k řešení eventuálních sociálních problémů obce. Hlavními motivy spolupráce jsou:³³

- společné vize a cíle, sdílení zájmů,
- úspory v organizační a ekonomické oblasti,
- využívání synergického efektu.

3.1 Vývoj podmínek spolupráce obcí

Základem pro formování současné obecní struktury bylo členění území České republiky v polovině devatenáctého století na přibližně 13 tisíc katastrálních obcí. Po následujících sto let se počet obcí nijak podstatně neměnil a neustále osciloval kolem 11 tisíc. Po druhé světové válce byl nastartován výrazný integrační proces, který probíhal nepřetržitě až do roku 1989, kdy bylo v České republice fakticky něco málo přes 3,5 tisíce obcí. Zejména v 60. a 70. letech 20. století neprobíhalo rušení a slučování obcí přirozenou cestou, ale bylo organizováno centrálně státní správou a občané prakticky neměli možnost vyjádřit svůj souhlas či nesouhlas. Podobné integrační tendence nebyly jen záležitostí bývalého Československa či ostatních zemí socialistického bloku, proces slučování obcí se odehrával téměř ve všech zemích Evropy, snad s výjimkou Francie. Počátek 90. let byl naopak v České republice ve znamení dezintegračního procesu. Už v roce 1992 přesáhl počet samostatných obcí šest tisíc.³⁴ Ke konci roku 2001 se poprvé

³³ BINEK, J., et al. *Rozvojové možnosti obcí*. Praha : Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2010. s. 36.

³⁴ GALVASOVÁ, I., et al. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. Brno : Georgetown, 2007. s. 18-19.

od roku 1990 zastavil růst počtu obcí. Následným mírným poklesem se stabilizoval na hodnotě 6 251.^{35,36}

Česká republika má značně roztráštěnou sídelní strukturu. Velká sídelní „rozdrobenost“ je závažným problémem veřejné správy, může být na jedné straně znakem fungující demokracie, na druhou stranu však s sebou přináší řadu problémů.³⁷ Nedostatečně vybavené malé obce nejsou schopny uspokojovat veřejné potřeby svých obyvatel efektivně (snížená kvalita veřejných statků, zanedbání dlouhodobého rozvoje obce, zvýšené nároky na dotace, narůstání municipálního zadlužení apod.).³⁸

Naznačené problémy mohou obce řešit dvěma základními způsoby – vzájemnou spoluprací nebo sloučením obce s jinou obcí či obcemi. Sloučení dvou či více obcí je poměrně „drastický“ způsob řešení, který v podmínkách ČR není příliš častý. Pro zvýšení efektivity využití ekonomických i lidských zdrojů je v současnosti využívána především možnost sdružování obcí.³⁹

3.2 Znaky spolupráce obcí

K hlubšímu pochopení smyslu a významu spolupráce je třeba blíže poznat a uspořádat její jednotlivé znaky. V obecné rovině můžeme rozlišit různé typy spolupráce dle jejího významu (funkce), formální způsoby vymezení podmínek spolupráce, mechanismy spolupráce, aktéry spolupráce, nástroje spolupráce a řadu dalších charakteristik.⁴⁰

Pro rozlišení typů spolupráce podle její funkce lze vymežit:⁴¹

- vzájemnou výměnu informací a zkušeností,
- společný postup při vyjednávání,
- koordinaci rozvojových činností,
- zajištění veřejných služeb,

³⁵ WOKOUN, R., et al. *Regionální rozvoj a jeho management v České republice*. Praha : Vysoká škola ekonomická v Praze, 2007. s. 17.

³⁶ *Velikostní skupiny obcí podle krajů, okresů – počet obcí* [online]. Praha : Český statistický úřad, 2013, [cit. 2013-09-08]. Dostupné z WWW: <[http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/D00034E6FE/\\$File/130212003.pdf](http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/D00034E6FE/$File/130212003.pdf)>.

³⁷ GALVASOVÁ, I., et al. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. Brno : Georgetown, 2007. s. 20-21.

³⁸ DUŠEK, J. *Faktory regionálního růstu a rozvoje (se zaměřením na spolupráci měst a obcí v Jihočeském kraji)*. České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2010. s. 61.

³⁹ GALVASOVÁ, I., et al. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. Brno : Georgetown, 2007. s. 23-24.

⁴⁰ GALVASOVÁ, I., et al. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. Brno : Georgetown, 2007. s. 24-25.

⁴¹ GALVASOVÁ, I., et al. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. Brno : Georgetown, 2007. s. 25.

- realizaci rozvojových projektů.

Z hlediska formálního přístupu lze rozlišit tři úrovně spolupráce obcí:

- institucionalizovaná,
- smluvní,
- ad hoc.

Z hlediska typu aktérů můžeme rozlišit:

- meziobecní spolupráci,
- spolupráci obcí se soukromým sektorem,
- spolupráci obcí s jinými subjekty veřejné správy.

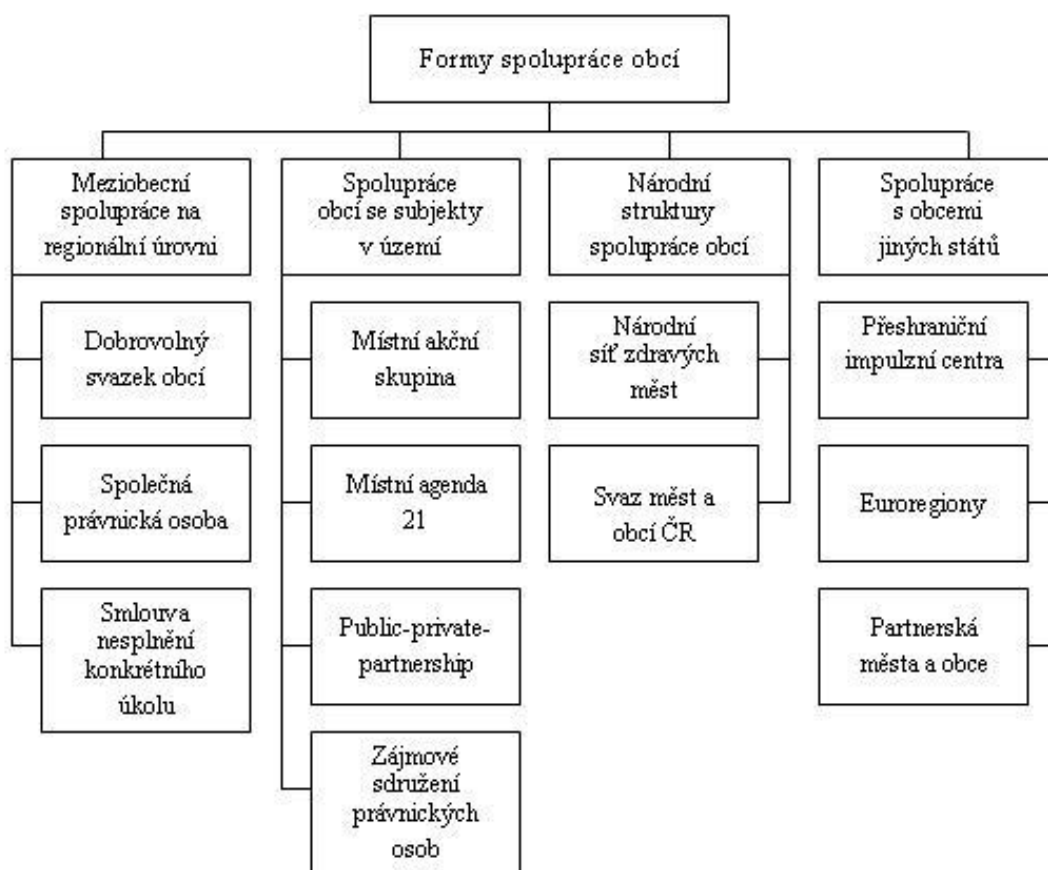
Lze nalézt i jiná členění meziobecní spolupráce, která odráží konkrétní přístup daného autora.

4 FORMY A NÁSTROJE SPOLUPRÁCE OBCÍ

4.1 Formy spolupráce obcí

Formy spolupráce obcí představují konkrétní právní a organizační podobu systému spolupráce, zásadní je však vztah ke konkrétnímu účelu. Můžeme je členit podle řady hledisek, z nichž asi nejvhodnější je kombinace členění podle území a spolupracujících subjektů. Jednotlivé formy spolupráce mají různý obsah aktivit, které vykonávají.⁴²

Obrázek č. 1: Schéma členění způsobů a forem spolupráce⁴³

Podle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, mohou obce mezi sebou spolupracovat pouze při výkonu samostatné působnosti. Konkrétně mohou uzavřít smlouvu ke splnění konkrétního úkolu, vytvořit dobrovolný svazek obcí, nebo založit právnickou osobu. Zakládání právnických osob dvěma nebo více obcemi je upraveno obchodním

⁴² GALVASOVÁ, I., et al. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. Brno : Georgetown, 2007. s. 27.

⁴³ GALVASOVÁ, I., et al. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. Brno : Georgetown, 2007. s. 28.

zákoníkem. Spolupráce obcí s právníckými a fyzickými osobami vychází z ustanovení občanského zákoníku o zájmových sdruženích právníckých osob a o smlouvě o sdružení. Ustanovení občanského zákoníku však nelze použít na spolupráci obcí mezi sebou s výjimkou úpravy registrace, zrušení a zániku svazku obcí.⁴⁴ V době zpracování bakalářské práce nebylo přesně zcela rozhodnuto, zda vstoupí v platnost nový občanský zákoník, proto se jím autorka blíže nezaobírá.

Obecnějším členěním forem spolupráce je přiřazení jednotlivých specifických forem spolupráce formám právním.⁴⁵

Tabulka č. 1: Právní formy spolupráce obcí⁴⁶

Právní forma	Subjekty	Norma*	Konkrétní formy
Smlouva ke splnění konkrétního úkolu	pouze obce	zákon č. 128/2000 Sb., o obcích	–
Smlouva o vytvoření dobrovolného svazku obcí	pouze obce	zákon č. 128/2000 Sb., o obcích	svazky obcí
Společná právnícká osoba obcí	pouze obce	zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník	–
Obchodní společnost	fyzické i právnícké osoby	zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník	–
Obecně prospěšná společnost	fyzické i právnícké osoby	zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech	místní akční skupiny
Zájmové sdružení právníckých osob	právnícké osoby	zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník	euoregiony sdružení obcí místní akční skupiny Svaz měst a obcí ČR Národní síť zdravých měst
Smlouva o sdružení	fyzické i právnícké osoby	zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník	euoregiony
Občanské sdružení	fyzické i právnícké osoby	zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů	místní akční skupiny

Poznámka: * ve znění pozdějších předpisů.

⁴⁴ GALVASOVÁ, I., et al. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. Brno : Georgetown, 2007. s. 27.

⁴⁵ GALVASOVÁ, I., et al. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. Brno : Georgetown, 2007. s. 29.

⁴⁶ GALVASOVÁ, I., et al. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. Brno : Georgetown, 2007. s. 30.

4.1.1 Meziobecní spolupráce na regionální úrovni

Dobrovolný svazek obcí (DSO)

Nejtypičtější formou spolupráce obcí v České republice jsou dobrovolné svazky obcí. Obvykle vznikají pro územně ucelenou oblast, vymezenou přirozenými přírodními, technickými nebo historickými hranicemi.⁴⁷

Členy svazků mohou být pouze obce, není možné, aby ve svazku byly sdruženy i jiné právnické či fyzické osoby. Svazek obcí může společně vykonávat pouze záležitosti spadající do samostatné působnosti obcí a také činnosti pro ochranu a prosazování společných zájmů obcí. Společný výkon některých úkolů snižuje administrativní zatížení obcí, což bývá velmi účelné, zvláště jedná-li se o populačně malé obce. Předmětem činnosti svazků mohou být zejména úkoly v oblastech školství, sociální péče, zdravotnictví, ochrany životního prostředí, čistoty obce, sítí technického vybavení, dopravní obslužnosti, správy majetku obcí apod. Přes řadu společných rysů jsou svazky obcí značně různorodou skupinou. Liší se jak účelem, tak intenzitou a náplní spolupráce. V případě účelu lze svazky rozlišit na **monotematické svazky** a na tzv. **mikroregiony**, jak bývají nepřesně nazývány veškeré svazky obcí. Označení mikroregion je nejvíce vhodné pro takový svazek obcí, který zastřešuje poměrně kompaktní území s výraznými znaky socioekonomické a geografické sounáležitosti.⁴⁸

Společná právnická osoba

V případě, že společný úkol obcí vyžaduje jejich stabilnější spolupráci, mohou obce společně založit novou právnickou osobu – obchodní společnost (akciovou společnost, společnost s ručením omezeným). Zakládání i činnost těchto právnických osob se řídí ustanoveními obchodního zákoníku. V praxi se této formy využívá například u dopravních podniků, tepláren, správy bytových domů, lesů a rybníků atd. Ustanovení obchodního zákoníku upravují u jednotlivých druhů obchodních společností rozsah ručení společníků za závazky společnosti. Každý z účastníků má ve společnosti určitý podíl, který představuje jeho účast ve společnosti a z ní vyplývající práva a povinnosti.⁴⁹

⁴⁷ SVOBODOVÁ, H., et al. *Synergie ve venkovském prostoru*. Brno : GaREP, 2011. s. 94.

⁴⁸ *Formy spolupráce obcí* [online]. Praha : Deník veřejné správy, poslední revize 4. 7. 2008 [cit. 2013-09-09]. Dostupné z WWW: <<http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6326681>>.

⁴⁹ GALVASOVÁ, I., et al. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. Brno : Georgetown, 2007. s. 33.

Smlouva ke splnění konkrétního úkolu

Tato forma spolupráce je poměrně nová, poprvé se objevila v roce 2000 v zákoně č. 128/2000 Sb. o obcích. Stala se však druhou nejvíce využívanou formou spolupráce, týká se více než poloviny obcí. Mohou ji uzavírat pouze obce. Smlouva ke splnění konkrétního úkolu může být uzavřena mezi dvěma nebo více obcemi na dobu určitou nebo neurčitou. Předmětem smlouvy je vždy zajištění konkrétního úkolu, který spadá do samostatné působnosti zúčastněných obcí. Zpravidla se jedná o úkol, jehož plnění přesahuje hranice obce a jehož společné splnění může mít význam i pro další obec či obce. Předmětem smlouvy ale není vznik právnické osoby, ta může vzniknout podle ustanovení občanského zákoníku.⁵⁰

4.1.2 Spolupráce obcí se subjekty v území

Místní akční skupiny (MAS)

Místní akční skupiny jsou společenství občanů, neziskových organizací, soukromé podnikatelské sféry a veřejné správy (obcí, svazků obcí a institucí veřejné moci), které spolupracují na rozvoji venkova, zemědělství a při získávání finanční podpory z EU a z národních programů, pro svůj region, **metodou LEADER** (Liaison Entre Actions Développement de l'Économie Rurale neboli Propojení aktivit rozvíjejících venkovskou ekonomiku).⁵¹

Základními principy metody LEADER jsou:⁵²

- přístup zdola nahoru - o budoucnosti regionů rozhodují lidé žijící a pracující v území, znající jeho tradice a potřeb,
- partnerství veřejných a soukromých subjektů,
- místní rozvojová strategie,
- integrované a vícesektorové akce,
- inovativnost,
- síťování - výměna zkušeností mezi skupinami LEADER,
- spolupráce - společné projekty MAS v rámci státu, EU a dalších zemí.

⁵⁰ GALVASOVÁ, I., et al. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. Brno : Georgetown, 2007. s. 33.

⁵¹ *Místní akční skupiny* [online]. Praha : Ministerstvo zemědělství ČR, 2013 [cit. 2013-09-12]. Dostupné z WWW: <<http://eagri.cz/public/web/mze/venkov/mistni-akcni-skupiny/>>.

⁵² *Místní akční skupiny* [online]. Praha : Ministerstvo zemědělství ČR, 2013 [cit. 2013-09-12]. Dostupné z WWW: <<http://eagri.cz/public/web/mze/venkov/mistni-akcni-skupiny/>>.

Platí, že na úrovni rozhodování musí tvořit zástupci soukromého sektoru, tj. soukromí podnikatelé, neziskové organizace nebo fyzické osoby reprezentující zájmové skupiny, nejméně 50 % z místního partnerství.⁵³

Metoda LEADER byla v České republice známá už od 90. let minulého století. První MAS u nás začaly vznikat v roce 2002 v souvislosti s Programem obnovy venkova. Další příležitostí pro MAS byl Operační program Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství v programovém období 2004–2006 (LEADER+), který byl spolufinancován Evropskou unií, a dále samostatný národní program LEADER ČR financovaný výhradně ze státního rozpočtu ČR, který byl vypisován v letech 2004–2008, jako roční dotační program Ministerstva zemědělství. Od roku 2007 byl LEADER jednou z Os Programu rozvoje venkova ČR na období 2007–2013, konkrétně Osy IV. LEADER.⁵⁴

Cílem LEADER+ je pomoci aktérům na venkově zamyslet se nad dlouhodobým potenciálem jejich oblasti, pomoci jim implementovat integrované originální strategie udržitelného rozvoje spojené s novými způsoby využití přírodního a kulturního bohatství, posílení ekonomického prostředí s důrazem na vytváření pracovních míst, zlepšení organizačních schopností v rámci komunit.⁵⁵

Autorka považuje projekt MAS za nejperspektivnější model ze všech, jedním z důvodů je i lepší kontrola hospodaření než u ostatních forem spolupráce.

Místní agenda 21 (MA21)

Místní agenda 21 je mezinárodní program zavádění zásad udržitelného rozvoje na místní úrovni, který vychází ze závěrů mezinárodního Summitu Země v Rio de Janeiru v roce 1992. Těžištěm MA21 je zapojování veřejnosti do plánování rozvoje obcí, měst a regionů. Kvalita MA21 v konkrétních podmínkách je hodnocena pomocí souboru jedenadvaceti kritérií.⁵⁶ Nezbytnou součástí fungující MA21 jsou kvalitní strategické plánování a řízení, průběžná a aktivní komunikace s veřejností a systémové a měřitelné směřování k udržitelnému rozvoji.⁵⁷

⁵³ GALVASOVÁ, I., et al. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. Brno : Georgetown, 2007. s. 34.

⁵⁴ *Místní akční skupiny* [online]. Praha : Ministerstvo zemědělství ČR, 2013 [cit. 2013-09-12]. Dostupné z WWW: <<http://eagri.cz/public/web/mze/venkov/mistni-akcni-skupiny/>>.

⁵⁵ WOKOUN, R. *Strukturální fondy a obce I*. Praha : ASPI, a.s., 2006. s. 37.

⁵⁶ *Formy spolupráce obcí* [online]. Praha : Deník veřejné správy, poslední revize 4. 7. 2008 [cit. 2013-09-09]. Dostupné z WWW: <<http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6326681>>.

⁵⁷ *Agenda 21* [online]. Praha : Ministerstvo životního prostředí ČR, 2013 [cit. 2013-09-12]. Dostupné z WWW: <<http://ma21.cenia.cz/Základníinformace/Agenda21/tabid/101/language/cs-CZ/Default.aspx>>.

Partnerství veřejného a soukromého sektoru (PPP)

Partnerství veřejného a soukromého sektoru - Public Private Partnership (dále jen PPP) je obecným pojmem pro spolupráci veřejného a soukromého sektoru vzniklé za účelem využití zdrojů a schopností soukromého sektoru při zajištění veřejné infrastruktury nebo veřejných služeb. Jednotlivé varianty PPP, jsou-li úspěšně aplikovány, zvyšují kvalitu i efektivnost veřejných služeb včetně výkonu státní správy a urychlují realizaci významných infrastrukturních projektů s pozitivním dopadem na rozvoj ekonomiky. Podstatou úspěšného projektu PPP je předpoklad, že většího přínosu pro veřejný sektor může být dosaženo využitím schopností a zkušeností soukromého sektoru a rozdělením rizik mezi zúčastněné strany tak, že každá strana nese takové riziko, které dokáže nejlépe řídit.⁵⁸

Typickými příklady realizace formou PPP jsou projekty v následujících oborech:⁵⁹

- dopravní infrastruktura - dálnice, tunely, mosty,
- administrativní případně ubytovací kapacity - úřady, soudy, věznice,
- zdravotnictví - nemocnice,
- školství - univerzitní komplexy, studentské koleje, školy,
- utility - vodárenství.

4.1.3 Národní struktury spolupráce obcí

Svaz měst a obcí České republiky (SMO ČR)

Svaz měst a obcí České republiky je celostátní, dobrovolnou, nepolitickou a nevládní organizací, založenou jako zájmové sdružení právnických osob. Členy jsou obce a města. Hlavním cílem Svazu je hájit společné zájmy a práva obcí sdružených ve Svazu. SMO ČR je partnerem pro vládní i parlamentní politickou reprezentaci. Podílí se na přípravě a tvorbě návrhů legislativních i nelegislativních opatření v oblastech týkajících se kompetencí obcí. Činnost Svazu je založena především na aktivitě starostů, primátorů a členů zastupitelstev obcí a měst, kteří se nad rámec svých povinností věnují i obecným problémům samosprávy.⁶⁰

⁵⁸ *Public private partnership* [online]. Praha : CzechTrade, 2013 [cit. 2013-09-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cs/dotace-a-financovani/public-private-partnership-ppp.html>>.

⁵⁹ *Public private partnership* [online]. Praha : CzechTrade, 2013 [cit. 2013-09-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cs/dotace-a-financovani/public-private-partnership-ppp.html>>.

⁶⁰ *Kdo jsme* [online]. Praha : SMO ČR, 2013 [cit. 2013-09-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.smocr.cz/cz/svaz-mest-a-obci-cr/kdo-jsme/kdo-jsme.aspx>>.

Národní síť zdravých měst ČR (NSZM ČR)

Národní síť Zdravých měst ČR je asociací aktivních místních samospráv, které se programově hlásí k principům udržitelného rozvoje, zapojují veřejnost do rozhodovacích procesů a podporují zdravý životní styl svých obyvatel. V souhrnu lze říci, že Zdravá města, obce a regiony se promyšleně snaží utvářet město (obec, region) jako kvalitní a příjemné místo pro život na základě dohody s místními obyvateli. NSZM klade důraz na úzkou spolupráci s řadou místních odborných i nevládních partnerů (odborných institucí, škol, firem) i s nejširší veřejností. Členové NSZM ČR uplatňují principy Místní agendy 21.⁶¹

NSZM ČR poskytuje svým členům poradenství v oblasti spolupráce a výměny zkušeností a přístupu ke státním i evropským finančním zdrojům včetně konzultací k přípravě projektů. Také nabízí pomoc při zpracování strategie rozvoje nebo zprostředkování spolupráce s odbornými partnery v ČR i zahraničí. Pro zefektivnění procesu řízení a plánování municipalit sdružených v Národní síti Zdravých měst ČR a sdílení zkušeností mezi nimi byl vytvořen DataPlán NSZM, informační systém, který propojuje strategické plány jednotlivých měst, obcí a regionů.⁶²

4.1.4 Spolupráce s obcemi jiných států

Přeshraniční impulzní centra (GIZ)

Přeshraniční impulzní centra jsou evropským pilotním projektem příhraniční spolupráce regionů podél příhraničních oblastí Dolního Rakouska, České republiky, Slovenska a Maďarska. Jejich úlohou je pomáhat překonávat hranice, a to jak technické, tak společenské. GIZ nabízejí impulzní a podpůrnou činnost při realizaci přeshraničních projektů a aktivit každodenního života. Hlavním těžištěm jejich aktivit je oblast hospodářství, dalšími okruhy jsou kultura a sociální oblast. Právě podniky, které zvažují krok přes hranice, mohou z přeshraničních kooperací v mnoha ohledech profitovat.⁶³

Na konci programovacího období 2007-2013 již můžeme zhodnotit přeshraniční impulzní centra jako nepříliš úspěšný projekt. Po ukončení finanční podpory z prostředků Evropské unie nefunguje v tomto okamžiku v Rakousku již žádné přeshraniční impulzní centrum. Na české straně fungují nyní pouze tři přeshraniční impulzní centra a to jen kvůli povinné pětileté udržitelnosti.

⁶¹ NSZM ČR: *Základní informace* [online]. Praha : NSZM ČR, 2013 [cit. 2013-09-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.nszm.cz/index.shtml?apc=r2082129t>>.

⁶² GALVASOVÁ, I., et al. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. Brno : Georgetown, 2007. s. 40-41.

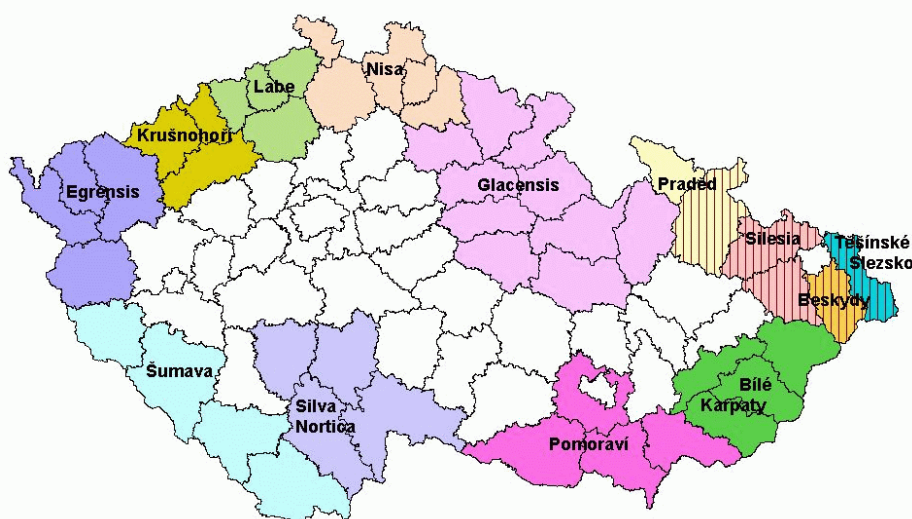
⁶³ GALVASOVÁ, I., et al. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. Brno : Georgetown, 2007. s. 42.

Euroregiony

Euroregiony jsou formou přeshraniční spolupráce místních či regionálních samospráv v rámci zemí Evropské unie i mimo ní. Jedná se o sdružení spolu přímo sousedících subjektů na opačných stranách hranic alespoň dvou států. Motivem vzniku Euroregionů je zejména snaha o společný postup při řešení konkrétních problémů vázaných na periferní postavení příhraničních oblastí, tedy problémů, jež přesahují hranice států a nemohou tak být řešeny pouze na jedné straně hranic, a získávání finančních prostředků z programů Evropské unie. První Euroregiony začaly vznikat v západní Evropě v 50. letech 20. století. Po roce 1989 došlo k jejich prudkému rozvoji podél původní železné opony a mezi kandidátskými zeměmi. Na území České republiky vznikaly první euroregiony od roku 1991, dnes existují po celé hranici státu.⁶⁴

Euroregiony v ČR zpravidla fungují jako zájmové sdružení právnických osob nebo jako sdružení subjektů vzniklé na základě smlouvy. Vytváří takové organizační struktury, které jsou potřebné k naplnění cílů. Některé euroregiony působí pouze jako servisní a poradní místo a jiné naopak vytváří rozsáhlé pracovní skupiny, které se pravidelně schází a řeší aktuální problémy nebo přímo i vytváří dotační programy a provádějí jejich administraci.⁶⁵

Obrázek č. 2: Euroregiony v České republice⁶⁶

⁶⁴ Euroregiony [online]. Praha : Vláda České republiky, 2013 [cit. 2013-09-14]. Dostupné z WWW: <<https://www.euroskop.cz/285/sekce/e-f/>>.

⁶⁵ GALVASOVÁ, I., et al. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. Brno : Georgetown, 2007. s. 43.

⁶⁶ Euroregiony v České republice [online]. Praha : Český statistický úřad, 2005 [cit. 2013-09-17]. Dostupné z WWW: <[http://csugeo.i-server.cz/csu/2004edicniplan.nsf/t/80002B7C9C/\\$File/euroregiony.pdf](http://csugeo.i-server.cz/csu/2004edicniplan.nsf/t/80002B7C9C/$File/euroregiony.pdf)>.

Partnerská města o obce

Většina měst a řada obcí v ČR spolupracuje s partnerskými městy a obcemi v některém z evropských států, přitom není výjimkou spolupráce i s více městy či obcemi. Navázání partnerských vztahů mohou realizovat města či obce samy, případně mohou využít služeb Svazu měst a obcí ČR. Nejčastějšími cíli spolupráce jsou konzultace a přenos poznatků v oblasti veřejné správy, kulturní a společenská spolupráce, výměnné pobyty, spolupráce v oblasti dopravy, územního plánování a podpory cestovního ruchu a spolupráce na projektech. Partnerství měst a obcí je podporováno ze strany Evropské unie, např. formou grantů podporujících výměnné pobyty občanů z partnerských měst nebo pořádání konferencí a seminářů.⁶⁷

4.2 Nástroje spolupráce obcí

Nástroje můžeme v obecné rovině označit jako pomůcky k výkonu, podpoře nějaké činnosti.⁶⁸

V souvislosti se vstupem České republiky do Evropské unie vyvstala potřeba zabývat se teoretickým vymezením jednotlivých nástrojů regionální politiky, jejich reálným dopadem na podnikatelskou sféru a veřejné výdajové programy právě v praxi tržní ekonomiky ČR a postupného zapojení do jednotného trhu EU. K tomu přistupuje skutečnost, že nástroje regionální politiky musí nejen pružně a efektivně reagovat na konkrétní regionální problémy, ale také z hlediska celkové koncepce používat příslušné nástroje s ohledem na členství ČR v Evropské unii a harmonizovat tyto nástroje se systémem regionální politiky aplikovaným v EU. V kontextu regionální politiky lze formulovat následující členění nástrojů:⁶⁹

➤ nástroje nefinanční:

- administrativní nástroje (zejména legislativa),
- institucionální nástroje (instituce, strategické plánování, programování, řízení rozvoje)
- věcné a jiné nefinanční nástroje (poradenství, propagace).

⁶⁷ GALVASOVÁ, I., et al. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. Brno : Georgetown, 2007. s. 45.

⁶⁸ GALVASOVÁ, I., et al. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. Brno : Georgetown, 2007. s. 72.

⁶⁹ WOKOUN, R., MATES, P. *Management regionální politiky a reforma veřejné správy*. Praha : Linde Praha, 2006. s. 104-107.

➤ **nástroje finanční:**

- neinvestiční a investiční pobídky (dotace, granty, úvěry, záruky),
- kapitálové podílňictví,
- daňová zvýhodnění (daňové prázdňiny, slevy na daních),
- rozpočtová zvýhodnění (dotace).

Pro spolupráci má v návaznosti na uvedené členění význam zejména legislativa v úrovni regulativní, strategické plánování a finanční podpora, pozornost je věnována i rozvojovým projektům.⁷⁰

4.2.1 Strategické plánování

Strategické plánování představuje systematické řízení jakékoliv organizace, podniku, obce či regionů. Zaměřuje se na to, aby subjekt mobilizoval a co nejefektivněji využíval všechny vlastní zdroje a včas a správně reagoval na změny v okolním prostředí. Jeho hlavní přínos spočívá v tom, že:⁷¹

- pomáhá si jasně uvědomit žádoucí směry dlouhodobého vývoje a soustřeďuje veškeré úsilí a zdroje na řešení klíčových problémů,
- ukazuje, jak se nejlépe připravit na budoucí vývoj,
- vytváří objektivní základ pro rozhodování o prioritách,
- řeší problémy dlouhodobě a komplexně,
- umožňuje optimálně využívat zjevné i skryté lidské a finanční zdroje.

Z pohledu uskutečňování cílů regionálního rozvoje lze strategické plánování charakterizovat jako proces, během něhož vzniká představa o tom, čím by se region, mikroregion či obce a jejich sdružení měly především zabývat a jaké programy a služby by měly být občanům v první řadě nabýzeny. Představuje nástroj k dosahování změn, na nichž se dohodli hlavní aktéři místního a regionálního rozvoje, je jednou z příležitostí k posilování konkurenceschopnosti obcí a regionů a tím i ke zvyšování kvality života v daných lokalitách.⁷²

⁷⁰ GALVASOVÁ, I., et al. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. Brno : Georgetown, 2007. s. 72.

⁷¹ *Strategické plánování – podpora pro váš rozvoj* [online]. Praha : EC Consulting, Fondy & granty EU, 2013 [cit. 2013-09-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.econsulting.cz/o-nas.html>>.

⁷² LACINA, K. *Regionální rozvoj a veřejná správa*. Praha : Vysoká škola finanční a správní, 2007. s. 51.

Vnější projevem strategického plánování jsou strategické dokumenty. Z hlediska obecnosti a účelu je možno rozlišit následující **typy strategických dokumentů**.⁷³

- **strategie** - dlouhodobý koncepční dokument, určuje základní linie rozvoje subjektu ve všech základních tematických oblastech - („kam jdeme“),
- **program** - střednědobý dokument, vychází ze strategie, vytyčuje opatření, která bude subjekt realizovat, aby dosáhl strategických cílů („jaké kroky podnikáme“),
- **plán** - krátkodobý dokument prováděcího charakteru, konkretizuje vybraná opatření ve formě projektů či aktivit, obsahuje harmonogram, stanovuje způsoby financování spolu s jejich rámcovými rozpočty („jaké aktivity hodláme v nejbližší době realizovat a jakým způsobem“).

Obce, města a mikroregiony mají možnost získat dotace a granty na rozvoj kvality života ve svém území. Důležitým krokem, který vyžaduje také EU, je mít podloženu danou aktivitu prostřednictvím strategického dokumentu, a to jak na národní a regionální, tak také na lokální úrovni. Je tedy velkou výhodou mít svůj strategický plán rozvoje, který podchytí všechny možné projektové oblasti v rámci jednoho dokumentu a který se stane východiskem pro čerpání fondů EU a rozvoj území.⁷⁴

4.2.2 Rozvojové projekty

Rozvojové projekty navazují na strategické plánování a jsou nástrojem, jehož prostřednictvím je realizován rozvoj území. Realizace rozvojových projektů je významnou částí meziobecní spolupráce. Rozvojový projekt je vhodné chápat v jeho nejširší podobě, tedy jako jakoukoliv činnost obce (nebo jiného relevantního subjektu) přispívající k jejímu rozvoji. V takovém případě jde o veškeré aktivity nad rámec běžné a nezbytné činnosti. Z hlediska aktivity samosprávy můžeme rozlišit několik způsobů praktické realizace či podpory spolupráce:⁷⁵

- realizace rozvojových projektů,
- realizace společných činností,
- podpora rozvojových aktivit jiných subjektů.

⁷³ GALVASOVÁ, I., et al. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. Brno : Georgetown, 2007. s. 73-76.

⁷⁴ *Strategické plánování – podpora pro váš rozvoj* [online]. Praha : EC Consulting, 2013 [cit. 2013-09-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.econsulting.cz/o-nas.html>>.

⁷⁵ GALVASOVÁ, I., et al. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. Brno : Georgetown, 2007. s. 83-84.

Rozvojové projekty v souvislosti s formováním dotační politiky na úrovni národní i na úrovni EU získaly pevná pravidla zpracování. Hlavním motivem pro systematický přístup k formulaci projektových záměrů a jejich zpracování do rozvojových projektů je možnost získat finanční prostředky a moci tak realizovat investice s vlastními zdroji nedosažitelné.⁷⁶

4.2.3 Legislativa

Jedním z důležitých předpokladů pro rozvoj spolupráce obcí je stabilní a jasné legislativní zázemí vymezující pravidla spolupráce. Právo v objektivním smyslu je formalizovaný systém platných právních norem. Považuje se za jeden ze stěžejních prostředků regulace společnosti.⁷⁷

4.2.4 Finanční podpora

Finanční podpora je nejčastěji užívaným rozvojovým nástrojem, kdy jsou finančně dotovány aktivity, zvolené jako prospěšné či prioritní. V současné době není ustavení spolupráce finančně podporováno. Podpora fungování spolupráce se uplatňuje v omezené míře, a to zejména z krajských zdrojů. Podporu realizace spolupráce lze rozčlenit do dvou kategorií. Jednak mohou uskupení žádat o podporu svých projektů v soutěži s ostatními uchazeči v rámci různých dotačních titulů z národních či evropských prostředků, jednak existují i tituly určené výhradně či převážně na podporu projektů uskupení spolupráce. Finanční podpora spolupráce obcí je minimální a nedostatečná k rozvinutí možných efektů spolupráce. Většina uskupení spolupráce tak nepřekročí jistou „minimalizovanou“ úroveň spolupráce, založenou na koordinaci, výměně informací a realizaci nenáročných dílčích činností, k dynamické a účinné spolupráci využívající synergie. V praxi tak obce v důsledku nedostatečné podpory struktur spolupráce realizují společné projekty poměrně málo, výrazně převládají samostatné projekty jednotlivých obcí.⁷⁸

Svaz měst a obcí České republiky zahájil v roce 2013 realizaci projektu Podpora meziobecní spolupráce, jehož cílem je vytvořit podmínky pro dlouhodobý rozvoj meziobecní spolupráce v České republice. Zahraniční zkušenosti jednoznačně prokazují, že spojení sil umožní zkvalitnit a zefektivnit veřejné služby a tím získat pro obce a města další finanční prostředky pro jejich rozvoj, to je také záměrem Svazu.

⁷⁶ GALVASOVÁ, I., et al. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. Brno : Georgetown, 2007. s. 84.

⁷⁷ BOGUSZAK, J., ČAPEK, J., GERLOCH, A. *Teorie práva*. Praha : ASPI, 2004. s. 291.

⁷⁸ GALVASOVÁ, I., et al. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. Brno : Georgetown, 2007. s. 88-90.

Z dlouhodobého hlediska chce SMO ČR docílit podpory státu pro meziobecní spolupráci. Stát by měl výrazně finančně podporovat obce, které budou spolupracovat v území na zajištění svých zákonných kompetencí. Pilotní projekt je plně hrazený ze zdrojů Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost, doba trvání projektu je od 1. 5. 2013 do 30. 6. 2015, přímá finanční podpora do jednotlivých území je až 2,5 milionů Kč.⁷⁹

Autorka tento projekt velmi oceňuje a spatřuje v něm velkou perspektivu, protože díky němu mohou i malé obce nastartovat spolupráci směřující k jejich dalšímu rozvoji.

⁷⁹ *Projekt podpora meziobecní spolupráce* [online]. Praha : SMO ČR, 2013 [cit. 2013-09-27]. Dostupné z WWW: <<http://www.smocr.cz/cz/nase-projekty/meziobecni-spoluprace/o-projektu.aspx>>.

5 ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA OBCE STUDENÁ

Obec Studená se nachází v severovýchodní části Jindřichohradecké pahorkatiny, kde je situována v údolí Studenského potoka na úpatí nejvyšší hory Českomoravské vrchoviny Javořice.⁸⁰

Studená je 12 km od Telče vzdálena, leží sice v údolí, ale 620 metrů nad mořem. Má zajisté pro vysokou polohu a nechráněnost svoji před větrem severákem jako osada skutečně „studená“ pravý název.⁸¹

Katastrální výměra obce je 44,94 km². Obec Studená se skládá ze samotné obce Studená a devíti místních částí, jimiž jsou Domašín, Horní Bolíkov, Horní Pole, Maršov, Olšany, Skrýchov, Sumrakov, Světlá pod Javořicí a Velký Jeníkov.⁸²

5.1 Historie obce

Počátky osidlování zdejší oblasti jsou patrné od 10. do 13. století. V tuto dobu se formovala nižší šlechta, jejíž opevněná sídla jsou známa od 13. století. Ta jsou označována jako hrádky, tvrze, kopce nebo tvrziště. Oblast Studené byla při osidlování poněkud stranou možná právě díky drsnému podnebí, které zde panovalo. Tvrz označována jako „rovinná“, která mívala zpravidla oválný nebo kruhovitý tvar obehnaný příkopem, stávala také ve Studené v místech dnešního zámku. Písemně je doložená z roku 1378.⁸³

Studená původně patřila pánům z Hradce a v písemných pramenech je poprvé uváděna roku 1365, kdy Jindřich z Hradce prodal ves Studenou za sumu 177 kop a 51 grošů Dětrichovi z Obrataň, který dále Studenou s tvrzí prodal roku 1378 Domaslavovi z Olesné. Ten přikročil ke scelování svého statku, když přikoupil ještě Býkovec a díl Dubenek. Jan ze Studené prodal před rokem 1407 Studenou Pavlu z Miličina, pozdějšímu olomouckému biskupovi. Za vlády vladyků Studenských mezi 1446 - 1558 se Studená stala městečkem. Jan Studenský prodal roku 1558 tvrz a městečko Studenou se sladovnou a pivovarem svým sousedům Jáchymu a Zachariáši z Hradce na Telči. Od

⁸⁰ *Dačicko Slavonicko Telčsko – Vlastivěda moravská*. Brno : Muzejní a vlastivědná společnost, 2005. s. 979.

⁸¹ TIRRAY, J. *Telecký okres*. Brno : GARN, 2013. s. 351.

⁸² *Obec Studená* [online]. Studená : Obec Studená, 2013 [cit. 2013-10-26]. Dostupné z WWW: <<http://www.studena.cz/informace-o-obci/>>.

⁸³ *Historie obce Studená* [online]. Studená : Obec Studená, 2013 [cit. 2013-10-26]. Dostupné z WWW: <<http://www.studena.cz/informace-o-obci/historie/>>.

té doby měla Studená společné majitele s Telčí až do roku 1849, i když počátkem 19. století došlo k oddělení Studené s vesnicemi od Telče jako samostatného panství. Po roce 1945 byl velkostatek Studená, po pozemkové reformě z poloviny rozparcelovaný, rodu Podstatských-Lichtenštejnů zkonfiskován. Studená byla sídlem rychty, pod kterou ve druhé polovině 17. století náležely: městečko Studená, Domašín, Horní Bolíkov, Horní Dvorce, Horní Meziříčko, Horní Pole, Jilem.⁸⁴

5.1.1 Správní začlenění obce od roku 1850

Do roku 1849 byla Studená sídlem stejnojmenného panství v Jihlavském kraji. V letech 1850-1855 byla podřízena politické pravomoci Podkrajského úřadu v Dačicích a soudní správě Okresnímu soudu v Telči. Po vzniku smíšených okresních úřadů s politickou a soudní pravomocí byla v letech 1855-1868 podřízena Okresnímu úřadu v Telči. Když byly roku 1868 veřejná správa a soudnictví opět odděleny, vrátila se pod politickou pravomoc Okresního hejtmánství v Dačicích. Po osvobození v květnu 1945 náležela pod Okresní národní výbor v Dačicích a Okresní soud v Telči. Při územní reorganizaci v roce 1949 zůstala součástí správního okresu Dačice a v jeho rámci nově vzniklého Jihlavského kraje. Při další územní reorganizaci v polovině roku 1960 byla připojena s moravskými obcemi pod správní okres Jindřichův Hradec a Jihočeský kraj až do zrušení Okresního úřadu v Jindřichově Hradci koncem roku 2002. Od roku 2003 spadá Studená pod pověřený Městský úřad v Dačicích v samosprávném Jihočeském kraji.⁸⁵

5.1.2 Vývoj hospodářství

Většina obyvatelstva obce se živila především zemědělstvím, později živnostmi. Od druhé poloviny 15. století dochází k rozvoji sítí místních trhů a řemesel. Společně se vznikem trhů začaly vznikat i řemeslné cechy. V roce 1651 byl pro městečko Studená a pro všechny obce spadající pod zdejší rychtu založen společný cech pro zámečníky, kováře, krejčí, tkalce, ševce, mlynáře, bednáře, kováře a řezníky. V obci byla i vrchnostenská palírna. Od roku 1875 zde působilo řeznictví Františka Satrapy. Na počátku 20. století byla ve Studené založena továrna na uzeniny a konzervy firmy František Satrapa, dále zde fungoval parní pivovar velkostatku Podstatských-

⁸⁴ *Dačicko Slavonicko Telčsko – Vlastivěda moravská*. Brno : Muzejní a vlastivědná společnost, 2005. s. 980.

⁸⁵ *Dačicko Slavonicko Telčsko – Vlastivěda moravská*. Brno : Muzejní a vlastivědná společnost, 2005. s. 981-982.

Lichtenštejnů, lihovar velkostatku, Rolnické mlékařské družstvo pro Studenou a okolí s mlékárnou, výroba cementového zboží J. Bartuška, výroba perlet'ových knoflíků Tomáše Bučka. V obci byl c.k. poštovní úřad, oddělení finanční stráže, četnická stanice a drobné živnosti.⁸⁶

V meziválečném období došlo ve Studené k rozkvětu masného průmyslu zásluhou Jana Satrapy, syna Františka Satrapy, který se podílel i na založení masných závodů v Kostelci, Hodicích a Krahulčí. V roce 1948 byla Satrapova firma znárodněna a v sedmdesátých letech 20. století byl na okraji obce vybudován nový masokombinát,⁸⁷ který v obci funguje dodnes.

Do poloviny 90. let 20. století byl v obci v provozu také pivovar, mající výrobní tradice od 16. století. Roku 1896 byl svými majiteli Podstatskými-Lichtenštejny přebudován na parní provoz. Po roce 1945 byl pivovar znárodněn a začleněn naposledy do národního podniku Jihočeské pivovary. Po privatizaci v roce 1992 se pivovar osamostatnil a začalo se zde vyrábět pivo Horák, nějaký čas se tady stáčelo i třeboňské pivo a objekt mimo jiné sloužil i jako sklad Regentu. V 1995 byla výroba z ekonomických důvodů ukončena a tak skončila tradice, sahající až do 16. století. Dnes je zde umístěna specializovaná prodejna piva a restaurace U Šebestů. Historický areál je známý z filmu Postřižiny. Součástí areálu pivovaru je malý renesanční patrový zámek, přestavěný z původní tvrze koncem 16. století Zachariášem z Hradce. Od 19. století sloužil jako kanceláře ke správě velkostatku. Dnes jsou ze zámečku udělané byty.⁸⁸

V roce 1901 bylo v obci Tomášem Bučkem ze Žirovnice založeno knoflíkářské družstvo, vyrábějící knoflíky původně z perleti, později též z jiných materiálů, výroba byla několikrát pozastavena. V roce 1950 bylo založeno Družstvo Styl, v roce 1992 došlo k transformaci výrobního družstva na družstvo vlastníků.⁸⁹ Výroba knoflíků ve Studené funguje dodnes.

⁸⁶ *Historie obce Studená* [online]. Studená : Obec Studená, 2013 [cit. 2013-10-26]. Dostupné z WWW: <<http://www.studena.cz/informace-o-obci/historie/>>.

⁸⁷ *Dačicko Slavonicko Telčsko – Vlastivěda moravská*. Brno : Muzejní a vlastivědná společnost, 2005. s. 982.

⁸⁸ *Historie obce Studená* [online]. Studená : Obec Studená, 2013 [cit. 2013-10-26]. Dostupné z WWW: <<http://www.studena.cz/informace-o-obci/historie/>>.

⁸⁹ *Dačicko Slavonicko Telčsko – Vlastivěda moravská*. Brno : Muzejní a vlastivědná společnost, 2005. s. 983.

5.2 Současnost obce

Počet obyvatel samotné obce Studená je 1779, s místními částmi pak 2382, z toho 1190 mužů a 1192 žen. Průměrný věk obyvatel je 37 let. Zaměstnání obyvatelům obce poskytují společnosti Krahulík - Masozávod Krahulčí, a.s. - provoz Studená, Styl VD knoflíkářů, zemědělské podniky Jistuza a Stagra, stavební firma Staving a řada dalších drobných firem. Studenou protíná silnice č. I/23 vedoucí z Jindřichova Hradce do Telče. Obcí s rozšířenou působností a pověřeným obecním úřadem pro obec Studenou je město Dačice.⁹⁰

Podíl nezaměstnaných osob na obyvatelstvu ve věku 15 až 64 let činil v obci v roce 2012 7,42 % a v roce 2013 8,74 %.⁹¹

5.2.1 Občanská vybavenost

Obec má dle autorky dobrou občanskou vybavenost. Nachází se zde moderně vybavená základní a mateřská škola, obecní úřad s matričním a stavebním úřadem, knihovna, pošta, zdravotní středisko s obvodním, zubním, dětským a dorostovým lékařem, gynekologem a diabetologem, lékárna, dopravní zdravotní služba, kostel, dům s pečovatelskou službou, azylový dům Rybka, čerpací stanice, fotbalové hřiště a tenisové kurty, lyžařský vlek, obchody s potravinami, oblečením a domácími potřebami, restaurace, cukrárna. V obci je autobusové nádraží se čtyřmi stánkami. Nejbližší vlaková stanice Počátky-Žirovnice je vzdálena 10 km od Studené. K dispozici obyvatelům obce je veřejný internet a právní poradna.

V roce 2013 odešla ze Studené z důvodu úsporných opatření policie a existující policejní služebna je nyní pro veřejnost vyhrazena jen na 2,5 hodiny týdně, kdy do obce dojíždějí policisté z Jindřichova Hradce.⁹²

V obci působí řada spolků a sdružení například Svaz tělesně postižených, Rybářský svaz, Hasiči Studená, Český svaz chovatelů, Český zahrádkářský svaz, Český svaz včelařů, Český myslivecký svaz, FK Studená, TJ Studená či Motosport Studená.

5.2.2 Investiční akce v obci

Mezi nejvýznamnější investiční akce uskutečněné v obci za poslední tři roky patří rekonstrukce základní školy, na kterou se obci podařilo získat dotaci od Státního

⁹⁰ *Současnost obce* [online]. Studená : Obec Studená, 2013 [cit. 2013-10-28]. Dostupné z WWW: <<http://www.studena.cz/informace-o-obci/soucasnost/>>.

⁹¹ Interní materiály Obecního úřadu Studená.

⁹² NĚMEC, V. *Studenský TEP*. Studená : Obecní úřad Studená, 1/2013. s. 3.

fondy životního prostředí ve výši 7 milionů Kč. Dále v obci proběhla modernizace čističky odpadních vod, na kterou obec obdržela dotaci od Státního fondu životního prostředí ve výši 32 milionů Kč. V roce 2011 poskytlo Ministerstvo financí ČR dotaci ve výši 1,4 milionů Kč na odradonovací zařízení. V roce 2013 získala obec od Státního fondu životního prostředí dotace ve výši 2,5 milionů Kč na snížení emisní zátěže dopravy, dále 1,3 milionů Kč na svoz odpadů a 4,7 milionů Kč na výstavbu kompostárny.⁹³

V obci bylo vybudováno dětské oranžové hřiště, jeho výstavbu umožnila dotace z Nadace ČEZ ve výši 500 000 Kč a příspěví obce ve výši 300 000 Kč. Obec též realizovala stavbu dětského dopravního hřiště v hodnotě 1,1 milionů Kč, na kterou obdržela z operačního programu Jihočeského kraje příspěvek 555 000 Kč. Dopravním hřištěm bylo dokončeno sportovně relaxační centrum pro děti.⁹⁴

5.2.3 Přírodní zajímavosti

Obec Studená se nachází uprostřed neporušené přírody. Mezi významné krajinné prvky v okolí obce Studená patří přírodní park **Javořická vrchovina**, vyhlášený v roce 2005 nařízením Jihočeského kraje. Jeho rozloha je 78,8 km². Posláním přírodního parku je ochrana krajinného rázu území, zachování přírodní, kulturní a historické charakteristiky daného území a jeho ochrana před činnostmi snižující jeho estetickou hodnotu, při současném vytváření podmínek pro únosné využití daného území zejména pro turistiku, rekreaci i únosnou urbanizaci v rozsahu nezbytném pro stabilizaci a rozvoj života v obcích.⁹⁵

Dalším významným krajinným prvkem v okolí obce je národní přírodní rezervace **Zhejral**, vyhlášena roku 1982, tato lokalita má vysokou ekologickou stabilitu a tvoří vysoce estetický prvek v krajině. Nachází se zde různé druhy rašelinišť, podmáčených luk a bažin a z vegetace především některé ohrožené druhy rostlin. Na západním úpatí hory Javořice se dále nalézá území **NATURA 2000**, které zahrnuje především dva nejvýznamnější rybníky Rybník Karhov a rybník Zhejral.⁹⁶

⁹³ Interní materiály Obecního úřadu Studená.

⁹⁴ *Služby obce* [online]. Studená : Obec Studená, 2013 [cit. 2013-10-28]. Dostupné z WWW: <<http://www.studena.cz/sluzby-obce/>>.

⁹⁵ *Významné krajinné prvky* [online]. Studená : Obec Studená, 2013 [cit. 2013-10-28]. Dostupné z WWW: <<http://www.studena.cz/turisticke-informace/vyznamne-krajinne-prvky/>>.

⁹⁶ *Významné krajinné prvky* [online]. Studená : Obec Studená, 2013 [cit. 2013-10-28]. Dostupné z WWW: <<http://www.studena.cz/turisticke-informace/vyznamne-krajinne-prvky/>>.

Okolí obce je ideální pro pěší turistiku a cykloturistiku, nachází se zde poměrně hustá síť značených cyklotras. Pěší turisté hojně využívají síť značených turistických cest a naučnou stezku „Poznej kraj pod Javořicí“.

Naučná stezka „**Poznej kraj pod Javořicí**“ byla otevřena 7. listopadu 2007. Obec Studená se rozhodla vybudovat tuto naučnou stezku z důvodu seznámení občanů Studené a okolí s významnými krajinnými prvky a nejcennějšími partiemi přírodního parku „Javořická vrchovina“ na území Studené a místních částí Horního Pole a Světlé. Obec využila nabídky grantového programu Jihočeského kraje „Rozvoj infrastruktury podporující šetrnou turistiku v Jihočeském kraji“ a získala finanční prostředek ve výši 200 000 Kč, dále obec dofinancovala 60 000 Kč a vznikla naučná stezka. Projekt byl spolufinancován z Programu obnovy venkova Jihočeského kraje.⁹⁷

Obec Studená je vyhledávaným místem i v zimě, kdy je možno využít na okraji obce vybudovaný lyžařský vlek a také dobře upravované běžecké stopy.

⁹⁷ *Naučná stezka „Poznej kraj pod Javořicí“* [online]. Studená : Obec Studená, 2013 [cit. 2013-10-28]. Dostupné z WWW: <<http://www.studena.cz/turisticke-informace/naucna-stezka/>>.

6 MEZIOBECNÍ SPOLUPRÁCE OBCE STUDENÁ

V teoretické části bakalářské práce byly představeny existující formy spolupráce obcí, nyní se zaměříme na meziobecní spolupráci samotné obce Studená. Na základě výzkumu autorky bylo zjištěno, že obec Studená je zapojena do šesti následujících forem meziobecní spolupráce.

6.1 Meziobecní spolupráce na regionální úrovni

6.1.1 Mikroregion Dačicko

Dobrovolný svazek obcí Mikroregion Dačicko se nachází v jihovýchodním cípu Jihočeského kraje. Na jeho území se nalézají 23 obcí, z toho 2 města - Dačice a Slavonice. Mikroregion vznikl v roce 2004, v současné době v něm žije zhruba 20 tisíc obyvatel, jeho celková plocha je 471,89 km².⁹⁸

Obrázek č. 3: Mikroregion Dačicko⁹⁹

Z právního hlediska jde o zájmové sdružení obcí podle zákona č. 128/200 Sb. o obcích. Dobrovolný svazek obcí Mikroregion Dačicko vychází z programu rozvoje mikroregionu Dačicko, který se zaměřuje na střednědobý až dlouhodobý rozvoj

⁹⁸ Mikroregion Dačicko [online]. Dačice : Mikroregion Dačicko, 2013 [cit. 2013-12-23]. Dostupné z WWW: <<http://www.m-dacicko.cz/o-nas/>>.

⁹⁹ Aktualizace rozvojové strategie mikroregionu Dačicko [online]. Dačice : Mikroregion Dačicko, 2013 [cit. 2013-12-23]. Dostupné z WWW: <http://www.m-dacicko.cz/dulezite-dokumenty/program-rozvoje/aktualizace-rozvojove-strategie/?ftresult_menu=aktualizace+rozvojov%C3%A9+strategie+mikroregionu>.

mikroregionu v návaznosti na rozvojových dokumentech vyššího typu. Smyslem programu rozvoje je vzájemné propojení jednotlivých obcí, které má zlepšit prosazování obcí při vytváření aktivit, rozvojových programů a při čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů Evropské unie. Současným předsedou svazku je starosta města Dačice Ing. Vlastimil Štěpán, místopředsdou je starosta Studené Vítězslav Němec. Obec Studená je členem Mikroregionu Dačicko od roku 2004.¹⁰⁰

Účelem zřízení Svazku je zejména:¹⁰¹

- ochrana společných zájmů a zmnožení sil a prostředků při prosazování záměrů přesahujících svým rozsahem a významem účastnickou obec,
- příprava projektů, podávání žádostí o granty a dotace a realizace projektů,
- společná ochrana práv a zájmů při jednání s orgány státní správy, podnikateli, neziskovými organizacemi, správci infrastruktury a podobně,
- společný postup při územním plánování rehabilitaci venkovského rázu obcí,
- uskutečňování záměrů a naplňování zájmů, které výrazněji ovlivní kvalitu života obyvatel členských obcí, včetně ekonomické stability jak obcí, tak Svazku jako celku, zahraniční spolupráce a propagace území, zmnožování a správa společného majetku Svazku.

Svazek financuje svou činností ze zdrojů, které tvoří roční členský vklad, o jehož výši rozhodne každoročně valná hromada, výnosy z publicistické, vydavatelské a jiné činnosti Svazku, dobrovolné dary a podpory, dotace, příspěvky či subvence, popřípadě půjčky nadnárodních organizací, dotace a příspěvky kraje, státu a dalších správních orgánů.¹⁰²

Realizované projekty Mikroregionu Dačicko

V prosinci 2012 podal Mikroregion Dačicko v rámci Programu obnovy venkova Jihočeského kraje žádost o poskytnutí účelové dotace z dotačního titulu 7 – Integrované

¹⁰⁰ *Mikroregion Dačicko* [online]. Dačice : Mikroregion Dačicko, 2013 [cit. 2013-12-23]. Dostupné z WWW: <<http://www.m-dacicko.cz/o-nas/>>.

¹⁰¹ *Stanovy dobrovolného svazku obcí „Mikroregion Dačicko“* [online]. Dačice : Mikroregion Dačicko, 2013 [cit. 2013-12-23]. Dostupné z WWW: <<http://www.m-dacicko.cz/dulezite-dokumenty/stanovy-svazku/>>.

¹⁰² *Stanovy dobrovolného svazku obcí „Mikroregion Dačicko“* [online]. Dačice : Mikroregion Dačicko, 2013 [cit. 2013-12-23]. Dostupné z WWW: <<http://www.m-dacicko.cz/dulezite-dokumenty/stanovy-svazku/>>.

projekty venkovských mikroregionů na projekt s názvem „Oprava sakrálních památek“. Žádost byla úspěšná, v rámci tohoto projektu bylo opraveno celkem 25 sakrálních památek. Projekt byl zrealizován za finanční podpory Jihočeského kraje, kdy 46 % celkových nákladů bylo financováno z dotace, zbylých 54 % financovaly obce ze svých rozpočtů.

DSO Mikroregion Dačicko za finanční podpory Jihočeského kraje spustil v roce 2013 nové webové stránky a také vydal nový propagační materiál, několikastránkovou brožuru, ve které lze nalézt základní informace o mikroregionu včetně fotografií. Brožura byla distribuována do okolních turistických zařízení, je k dispozici v Infocentru Dačice a je využívána pro propagaci mikroregionu na veletrzích.

V roce 2012 podal Mikroregion Dačicko v rámci Programu obnovy venkova Jihočeského kraje žádost o poskytnutí účelové dotace na pořízení party stanů pro členské obce. Žádost byla úspěšná a v rámci dotace bylo pořízeno 18 kusů party stanů pro pořádání různých kulturních akcí. V roce 2010 žádal mikroregion o dotaci na pořízení radarových ukazatelů rychlosti do členských obcí mikroregionu, v rámci této dotace bylo pořízeno 17 ukazatelů rychlosti do členských obcí. V letech 2008 a 2009 získal mikroregion dotace na vybavení členských obcí mobiliářem.¹⁰³

Díky členství v mikroregionu obec Studená realizovala v roce 2013 opravu sakrálních staveb, na kterou obdržela dotaci ve výši 27 446,- Kč, doplatek z rozpočtu obce činil rovněž částku 27 446,- Kč. Dále se obec Studená zúčastnila projektu zakoupení party stanů, na tento projekt obdržela dotaci ve výši 17 221,- Kč, doplatek z rozpočtu obce činil částku 15 498,- Kč. V roce 2011 si obec Studená pořídila díky členství v mikroregionu radarový ukazatel rychlosti, kdy z dotace, o kterou společně žádaly obce Mikroregionu Dačicko, získala částku 41 709,- Kč, doplatek obce Studená činil 21 891,- Kč. V rámci mikroregionu obec dále získala dotaci ve výši 66 930,- Kč na vybavení mobiliáře obce, přičemž doplatek, který obec vynaložila ze svého rozpočtu, byl 32 429,- Kč. V roce 2013 činil poplatek obce za členství v mikroregionu 8 074,- Kč. Spolupráce obce Studená s Mikroregionem Dačicko je na velmi dobré úrovni. Svazek se pravidelně schází a diskutuje problémy, potřeby a požadavky mikroregionu. Celkově obec Studená hodnotí spolupráci velmi kladně.¹⁰⁴

¹⁰³ *Mikroregion Dačicko* [online]. Dačice : Mikroregion Dačicko, 2013 [cit. 2013-12-23]. Dostupné z WWW: <<http://www.m-dacicko.cz/o-nas/>>.

¹⁰⁴ Rozhovor s místostarostou obce Studená Mgr. Jindřichem Kejvalem, dne 28.9.2013.

6.2 Spolupráce obcí se subjekty v území

6.2.1 Místní akční skupina Česká Kanada (MAS Česká Kanada)

Obec Studená je svým členstvím v Mikroregionu Dačicko současně také členem Místní akční skupiny Česká Kanada o.p.s., která zajišťuje partnerství mezi veřejnou správou, podnikateli a neziskovými organizacemi za účelem rozvoje venkovských oblastí pomocí iniciativy LEADER.

MAS Česká Kanada o.p.s. byla založena 19.7.2012 v Jindřichově Hradci. Zakládajících členů bylo 16, jednalo se o dva mikroregiony (Jindřichohradecko a Dačicko), čtyři samostatné obce, devět podnikatelů, mj. i zemědělský podnik Stagra působící ve Studené, a jednu neziskovou organizaci. V současnosti MAS Česká Kanada zaujímá rozlohou 843,19 km². Počet obyvatel v území činí 50 744. Celkový počet zapojených obcí je 45.¹⁰⁵

MAS Česká Kanada byla založena za účelem poskytování obecně prospěšných služeb, jejímž cílem je rozvoj regionu a to zejména:¹⁰⁶

- zpracování a realizace společné rozvojové strategie regionu Místní akční skupiny Česká Kanada o.p.s.,
- výběr projektů pro financování z programu LEADER, administrace a monitoring těchto projektů,
- vypisování výzev pro předkládání žádostí,
- poradenství a pomoc při zajišťování finančních prostředků z tuzemských i zahraničních zdrojů na realizaci projektů členů MAS,
- spolupráce s tuzemskými a zahraničními partnery MAS,
- spoluúčast na projektech evropské spolupráce,
- podpora malého a středního podnikání, podpora vzniku a provozu regionálních podnikatelských sítí, aj.

MAS Česká Kanada zpracovávala v roce 2013 integrovanou strategii, z této strategie bude vycházet Strategický plán, který musí nejdříve schválit Ministerstvo

¹⁰⁵ *O nás* [online]. Jindřichův Hradec : Místní akční skupina Česká Kanada, 2012 [cit. 2013-12-30]. Dostupné z WWW: <<http://www.masck.cz/o-nas.html>>.

¹⁰⁶ *Statut - Výroční zpráva MAS za rok 2012* [online]. Jindřichův Hradec : Místní akční skupina Česká Kanada, 2012 [cit. 2013-12-30]. Dostupné z WWW: <<http://www.masck.cz/statut/vyrocnizpravy.html>>.

zemědělství, až poté mohou být v programu LEADER přiděleny dotace. Dotace se budou moci čerpat od roku 2015, žádné další informace zatím nejsou dostupné.

Obec Studená si od členství v MAS Česká Kanada slibuje úzkou spolupráci na vypisovaných projektech od roku 2014. Zároveň doufá, že MAS přivede do regionu další možnosti podpory podnikání a přispěje k jeho celkovému rozvoji.¹⁰⁷

MAS Česká Kanada je v současnosti největší místní akční skupinou v Jihočeském kraji. Autorka se domnívá, že vstup do MAS je pro obec Studenou velkým přínosem, neboť spolupráce mezi vedením obcí, podnikatelským sektorem a veřejností může významným způsobem přispět ke zvýšení životní úrovně v mikroregionu například vznikem nových pracovních míst, rozšířením podnikání či poskytnutí chybějících služeb.

6.2.2 Svaz měst a obcí Jihočeského kraje (SMOJK)

Svaz měst a obcí Jihočeského kraje byl založen roku 1998, tehdy ještě pod názvem Jihočeský výbor pro spolupráci se zahraničím. Jedná se o dobrovolnou, nepolitickou a nevládní organizaci. Jejimi řádnými členy jsou města a obce, jakož i regionální sdružení obcí ve smyslu zákona o obcích. Pod pojmem „Svaz“ je nutné vidět především představitele měst a obcí, kteří se nad rámec starostí o svoji obec věnují řešení i dalších problémů samosprávy, které jsou společné pro většinu měst a obcí Jihočeského kraje. Ke dni 1.7.2012 reprezentuje členská základna SMOJK 80 % obyvatel Jihočeského kraje, má 99 členů, z toho 92 měst a obcí a 7 svazků či sdružení měst a obcí, tj. celkem 353 obcí a měst Jihočeského kraje.¹⁰⁸

Základním cílem SMOJK je hájit společné zájmy a práva obcí sdružených ve svazu. Tyto problémy jsou nejčastěji spojeny s dopravní obslužností, odpadovým hospodářstvím, budováním infrastruktury, výstavbou veřejně prospěšných zařízení i organizací a rozvojem příhraniční spolupráce v oblasti jižních Čech na úseku kultury, lidských zdrojů, místní demokracie, sportu, cestovního ruchu a životního prostředí. Další výhodou vzájemné spolupráce jednotlivých obcí a měst je koordinovaný postup při přípravě a realizaci pilotních projektů celoregionálního významu.¹⁰⁹

¹⁰⁷ Rozhovor s místostarostou obce Studená Mgr. Jindřichem Kejvalem, dne 28.9.2013.

¹⁰⁸ *Úvod* [online]. České Budějovice : SMOJK, poslední revize 20.2.2006 [cit. 2013-12-31]. Dostupné z WWW: <<http://www.smojk.cz/uvod/d-3293/p1=1504>>.

¹⁰⁹ *Úvod* [online]. České Budějovice : SMOJK, poslední revize 20.2.2006 [cit. 2013-12-31]. Dostupné z WWW: <<http://www.smojk.cz/uvod/d-3293/p1=1504>>.

Obec Studená je členem SMOJK od roku 2002 a platí členský příspěvek, jehož výše se pohybuje okolo 7 500,- Kč ročně. Zástupci obce se zúčastňují výročních zasedání a setkávání starostů. Jediným přínosem spolupráce je výměna informací a zkušeností.¹¹⁰

6.3 Národní struktury spolupráce obcí

6.3.1 Svaz měst a obcí České republiky (SMO ČR)

Svaz měst a obcí České republiky sdružoval k 7.5.2013 celkem 2497 obcí, což je 40 % z celkového počtu obcí v České republice. Členské obce Svazu zastupují 7,9 mil. obyvatel, tedy asi 75 % obyvatelstva ČR.¹¹¹

Mezi hlavní cíle Svazu měst a obcí České republiky patří:¹¹²

- obhajovat společné zájmy a práva měst a obcí a vytvářet tak příznivé podmínky k jejich rozvoji,
- podporovat a rozvíjet samosprávnou demokracii ve veřejné správě,
- podílet se na přípravě zákonů a dalších opatření, které mají dopad na místní samosprávu, a posilovat tak vliv obcí v legislativní oblasti,
- informovat vládu, parlament i instituce Evropské unie včas o tom, jaký dopad mohou mít jimi připravovaná opatření na kvalitu života občanů i na rozvoj jednotlivých území,
- posilovat ekonomickou samostatnost měst a obcí,
- vzdělávat zastupitele i pracovníky místních samospráv,
- podporovat výměnu zkušeností a příkladů dobré praxe.

Činnost Svazu je zaměřena především na oblast legislativy a různých opatření, které se dotýkají života obcí. Svaz se vyjadřuje k návrhům zákonů, prováděcích právních předpisů i výše zmíněných opatření. Zástupci Svazu aktivně vstupují do celého procesu jejich tvorby i uvádění do praxe. V roce 2004 se Svaz stal povinným

¹¹⁰ Rozhovor s místostarostou obce Studená Mgr. Jindřichem Kejvalem, dne 28.9.2013.

¹¹¹ *Členská základna* [online]. Praha : SMO ČR, 2013 [cit. 2013-12-31]. Dostupné z WWW: <<http://www.smocr.cz/cz/zajimavosti-ze-svazu/certifikat-pro-vzdelanou-a-odpovednou-obec.aspx>>.

¹¹² BINEK, J., et al. *Synergie ve venkovském prostoru – Aktéři a nástroje rozvoje venkova*. Brno : GaREP Publishing, 2009. s. 49.

připomínkovým místem. V roce 2005 uzavřel Dohodu o vzájemné spolupráci s vládou ČR. Svaz obhájí zájmy místních samospráv i na evropské úrovni. Spolu s dalšími asociacemi se snaží ovlivňovat podobu evropské legislativy a politik ve prospěch měst a obcí.¹¹³

Mezi projekty realizované SMO ČR patří například projekt „Vzdělaný zastupitel“, který měl za cíl podpořit zastupitele při výkonu jejich funkce. Tento projekt nabízel voleným zastupitelům měst a obcí různé formy vzdělávání a bezplatnou právní poradnu. Dalším projektem Svazu je již zmiňovaný projekt Podpora meziobecní spolupráce. Svaz se zaměřuje i na podporu partnerství měst a obcí, v této oblasti poskytuje poradenské služby pro obce, vydal informační brožuru a zřídil speciální internetové stránky věnované partnerské spolupráci měst a obcí. Dále Svaz pořádá různé semináře, konference a kongresy.¹¹⁴

Obec Studená je členem Svazu měst a obcí České republiky od 1.12.1997. V roce 2013 činila výše členského příspěvku 6 552,- Kč. Pro obec se jedná o velice formální spolupráci, kdy obec odesílá požadavky Svazu na vyjádření se k problémům obcí a měst, ale neexistuje zpětná vazba, obec nezaznamenala žádný konkrétní přínos z této spolupráce.¹¹⁵

6.4 Spolupráce s obcemi jiných států

6.4.1 Euroregion Silva Nortica

Euregio Silva Nortica byl založen v roce 2002 v Hospodářském parku Gmünd/České Velenice. Jeho zakladateli jsou **Europaplattform Pro Waldviertel** na rakouské straně a sdružení **Jihočeská Silva Nortica** na české straně. Euroregion zahrnuje území okresu Jindřichův Hradec, České Budějovice, Písek a Tábor v Jihočeském kraji a region Waldviertel s okresy Zwettl, Krems, Gmünd, Waidhofen an der Thaya a Horn na území Spolkové země Dolní Rakousko.¹¹⁶

¹¹³ *Hlavní cíle* [online]. Praha : SMO ČR, 2013 [cit. 2013-12-31]. Dostupné z WWW: <<http://www.smocr.cz/cz/svaz-mest-a-obci-cr/hlavni-cile/default.aspx>>.

¹¹⁴ *Naše projekty* [online]. Praha : SMO ČR, 2013 [cit. 2013-12-31]. Dostupné z WWW: <<http://www.smocr.cz/>>.

¹¹⁵ Rozhovor s místostarostou obce Studená Mgr. Jindřichem Kejvalem, dne 28.9.2013.

¹¹⁶ *Základní informace o Euroregionu Silva Nortica* [online]. Jindřichův Hradec : Euregio Silva Nortica, 2013 [cit. 2013-12-31]. Dostupné z WWW: <<http://www.silvanortica.com/cs/section-1/zakladni-informace-o-ersn.htm?sub=2>>.

Sdružení právnických osob Jihočeská Silva Nortica bylo založeno v roce 2002 jako dobrovolné sdružení obcí, měst a dalších právnických osob v české části euroregionu. Počet obyvatel členských měst a obcí je více než 258 000. Sdružení je programově zaměřeno na přeshraniční spolupráci s obcemi, městy a vyššími celky veřejné správy příhraničního regionu Dolního Rakouska – Waldviertel. Sekretariát sdružení byl založen v roce 2002 v Jindřichově Hradci. **Sdružení Europaplattform Pro Waldviertel** bylo založeno v roce 1995 jako nástupce akciové společnosti Pro Waldviertel. Sdružuje politické zástupce všech zákonodárných institucí a 81 členských obcí a měst. Sdružení a jeho sekretariát Regionalmanagement Waldviertel založený v roce 2004 ve Zwettlu jsou iniciátory regionálního rozvoje se silným přeshraničním dopadem.¹¹⁷

Cíle euroregionu

Základní priority přeshraniční spolupráce euroregionu tkví v těchto bodech:¹¹⁸

- trvale udržitelný rozvoj příhraničí - zejména rozvinutá, spojující infrastruktura, podpora zemědělství a údržby krajiny, ochrana životního prostředí, rozvoj cestovního ruchu, kvalita života občanské společnosti,
- cesta - společné struktury a strategie rozvoje, kvalitní projekty, využívání programů EU,
- cíl - rozvinutý euroregion, dobré sousedství, spokojení občané, všestranná spolupráce, odstranění hranic a rozdílů mezi regiony.

Obec Studená je členem Euroregionu Silva Nortica od roku 2004. V roce 2013 činila výše členského příspěvku 5 764,- Kč. Obec zatím bohužel nezaznamenala z této spolupráce žádné hmatatelné výsledky.¹¹⁹

Význam Euroregion Silva Nortica spočívá především v tom, že zajišťuje svým členům informační servis, zprostředkování přeshraničních kontaktů, poradenství o možnostech financování přeshraničních projektů a výrazně přispívá k upevnování vztahů mezi Českou republikou a Rakouskem.

¹¹⁷ *Základní informace o Euroregionu Silva Nortica* [online]. Jindřichův Hradec : Euregio Silva Nortica, 2013 [cit. 2013-12-31]. Dostupné z WWW: <<http://www.silvanortica.com/cs/section-1/zakladni-informace-o-ersn.htm?sub=2>>.

¹¹⁸ *Základní informace o Euroregionu Silva Nortica* [online]. Jindřichův Hradec : Euregio Silva Nortica, 2013 [cit. 2013-12-31]. Dostupné z WWW: <<http://www.silvanortica.com/cs/section-1/zakladni-informace-o-ersn.htm?sub=2>>.

¹¹⁹ Rozhovor s místostarostou obce Studená Mgr. Jindřichem Kejvalem, dne 28.9.2013.

6.4.2 Partnerství s holandskou obcí Beemster

V roce 1993 uzavřela obec Studená Smlouvu o partnerské spolupráci s holandskou obcí Beemster. Ve snaze uvědomit si a co nejvíce rozšířit evropskou perspektivu a evropské občanství se obě obce dohodly na tom, že budou podporovat navazování partnerských vztahů mezi svými obyvateli a to jak mezi různými spolky či zájmovými skupinami, tak i mezi jednotlivými občany. Obce si vzájemně vyměňují informace o dění ve svých obcích a svěřují si své zkušenosti a poznatky v malé oblasti obecní politiky.¹²⁰

Vzájemná spolupráce a partnerství probíhá mezi jednotlivými obecními úřady obcí, mezi základními školami a mezi hasičskými sbory obou obcí. Díky vzájemnému partnerství získala obec Studená například sanitní vůz, vybavení pro hasiče s vyprošťovacími zařízeními či vybavení počítačové učebny. Obec Studená pevně věří, že bude v dalších letech přátelství mezi oběma obcemi pokračovat.¹²¹

V roce 2013 byla na spolupráci s partnerskou obcí Beemster vyhrazena z rozpočtu obce Studená částka 14 500,- Kč. V případě delegace si hostující obec hradí své cestovní náklady a hostitelská obec hradí výlohy spojené s ubytováním hostů a stravováním.¹²²

6.5 Financování spolupráce

Při procesu spolupráce je nutné financovat běžné náklady společné činnosti a dále náklady společně realizovaných aktivit. Pro udržení funkčnosti spolupráce je nezbytné formulování finanční strategie partnerství tj. stanovení přístupů k získávání finančních prostředků a k jejich alokaci, která bude provázána s konkrétní náplní činnosti. Finanční strategie partnerství musí v první fázi řešit otázku nákladů, které vznikají při realizaci partnerství, jejich úhradu a způsoby získávání finančních zdrojů pro realizaci partnerství.¹²³

Náklady na činnosti partnerství je možné hradit dvěma způsoby:¹²⁴

- úhrada z vlastních zdrojů členů partnerství, a to z finančních příspěvků jednorázových či poskytovaných pravidelně nebo z naturálních vkladů,

¹²⁰ Interní materiály Obecního úřadu Studená.

¹²¹ Rozhovor s místostarostou obce Studená Mgr. Jindřichem Kejvalem, dne 28.9.2013.

¹²² Interní materiály Obecního úřadu Studená.

¹²³ GALVASOVÁ, I., et al. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. Brno : Georgetown, 2007. s. 61.

¹²⁴ GALVASOVÁ, I., et al. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. Brno : Georgetown, 2007. s. 61-62.

- úhrada z jiných veřejných a soukromých zdrojů – např. dotace obce, svazku obcí, kraje, státu, dotace soukromých sponzorů.

Hlavním zdrojem příjmů většiny sdružení jsou pravidelné členské příspěvky, jejichž výše je stanovena rozhodnutím valné hromady nebo rady. Stejně tak je tomu i v případě sdružení, ve kterých je členem obec Studená. Obec Studená spolufinancuje jejich činnost prostřednictvím každoročních členských příspěvků. Odlišně je financována partnerská spolupráce obce, kdy se vynaložená částka odvíjí podle plánovaných aktivit.

Tabulka č. 2: Výše členských příspěvků hrazených obcí Studená za rok 2012 a 2013¹²⁵

Typ spolupráce	Částka v Kč v roce 2012	Částka v Kč v roce 2013
Mikroregion Dačicko	7 102	8 074
Euroregion Silva Nortica	5 702	5 764
SMOJK	7 564	7 564
SMO ČR	6 505	6 552
MAS Česká Kanada	0	2 376
Partnerství s obcí Beemster	13 000	14 500

¹²⁵ Vlastní výzkum.

7 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ PROVEDENÉ MEZI OBČANY OBCE

Tato část práce obsahuje podrobný rozbor odpovědí respondentů na dotazník, který je uveden v příloze č. I bakalářské práce, metodický postup je specifikován v kapitole 1. Dotazníkového šetření se zúčastnilo 53 žen a 50 mužů. Mezi respondenty bylo 18 občanů ve věku od 18 do 26 let, 22 občanů od 26 do 35 let, 24 občanů od 36 do 45 let, 22 občanů od 46 do 60 let a 17 občanů starších 61 let. Lze konstatovat, že se dotazníkového šetření zúčastnilo celé věkové spektrum a přibližně stejný počet žen a mužů.

Výsledky šetření:

Otázka č. 1: Spokojenost obyvatel

Z dotazníkového šetření vyplynulo, že respondenti jsou nejméně spokojeni s pracovními příležitostmi v obci, celkem 88 % dotazovaných vyjádřilo svou nespokojenost. Tato skutečnost je zapříčiněna zejména omezením pracovních míst ve společnostech Krahulík - Masozávod Krahulčí, a.s. - provoz Studená a Styl VD knoflíkářů. Většina obyvatel Studené je nucena dojíždět za zaměstnáním do okolních měst či obcí.

S dostupností a kvalitou zdravotní a sociální péče je spokojeno 81 % dotazovaných, dá se tedy říci, že zdravotní a sociální péče je v obci na dobré úrovni. Celkem 86 % dotazovaných je spokojeno s činností základní a mateřské školy. 51 % respondentů je spokojeno s podmínkami pro podnikání v obci.

S bezpečnostní situací není spokojeno 39 % respondentů. Jedním z důvodů je již zmiňovaná skutečnost, že ze Studené odešla z důvodu úsporných opatření policie do Jindřichova Hradce a v obci zůstala pouze služebna, do které dojíždějí policisté jednou týdně. Koncem roku 2013 probíhala jednání mezi starostou obce panem Vítězslavem Němcem a policií Jindřichův Hradec, jejichž výsledkem bylo, že do Studené budou policisté jezdit třikrát týdně.¹²⁶

¹²⁶ NĚMEC, V. *Studenský TEP*. Studená : Obecní úřad Studená, 4/2013. s. 3.

Se stavem komunikací a chodníků je spokojeno 88 % dotazovaných, spokojenost se sítí obchodů v obci vyjádřilo 69 % respondentů a 66 % respondentů je spokojeno s dopravním spojením s okolními obcemi a městy.

S činností obecního úřadu ve vztahu k rozvoji obce jsou občané spokojeni. Svou spokojenost vyjádřilo 92 % respondentů, pouhých 8 % je s činností obecního spíše nespokojeno.

Na základní otázku, týkající se celkové spokojenosti se životem v obci, odpovědělo 77 % dotazovaných pozitivně, lze tedy usuzovat, že většina obyvatel je s životem v obci spokojena.

Podle koeficientu spokojenosti jsou respondenti nejméně spokojeni s pracovními příležitostmi v obci (-51,5), s podmínkami pro podnikání v obci (-0,5) a s bezpečností v obci (+5). Naopak nejvíce jsou respondenti spokojeni s činností obecního úřadu ve vztahu k rozvoji obce (+63,5), s činností základní a mateřské školy v obci (+59,5) a se stavem komunikací a chodníků v obci (+49,5).

Z pohledu autorky se jednalo o celkem očekávané výsledky.

Tabulka č. 3: Spokojenost obyvatel¹²⁷

Tvrzení	rozhodně spokojen/a v %	spíše spokojen/a v %	spíše nespokojen/a v %	rozhodně nespokojen/a v %	koeficient spokojenosti
Jste spokojen(a) s pracovními příležitostmi v obci?	3	9	58	30	-51,5
Jste spokojen(a) s dostupností a kvalitou zdravotní a sociální péče v obci?	24	57	14	5	+40,5
Jste spokojen(a) s činností základní a mateřské školy v obci?	49	37	12	2	+59,5
Jste spokojen(a) s podmínkami pro podnikání v obci?	8	43	38	11	-0,5
Jste spokojen(a) s bezpečností v obci?	11	50	16	23	+5
Jste spokojen(a) se stavem komunikací a chodníků v obci?	28	60	7	5	+49,5
Jste spokojen(a) se sítí obchodů v obci?	15	54	25	6	+23,5
Jste spokojen(a) s dopravním spojením s okolními obcemi (městy)?	19	47	27	7	+22
Jste spokojen(a) s činností obecního úřadu ve vztahu k rozvoji obce?	43	49	8	0	+63,5
Jste celkově spokojen(a) s životem v obci?	16	61	21	2	+34

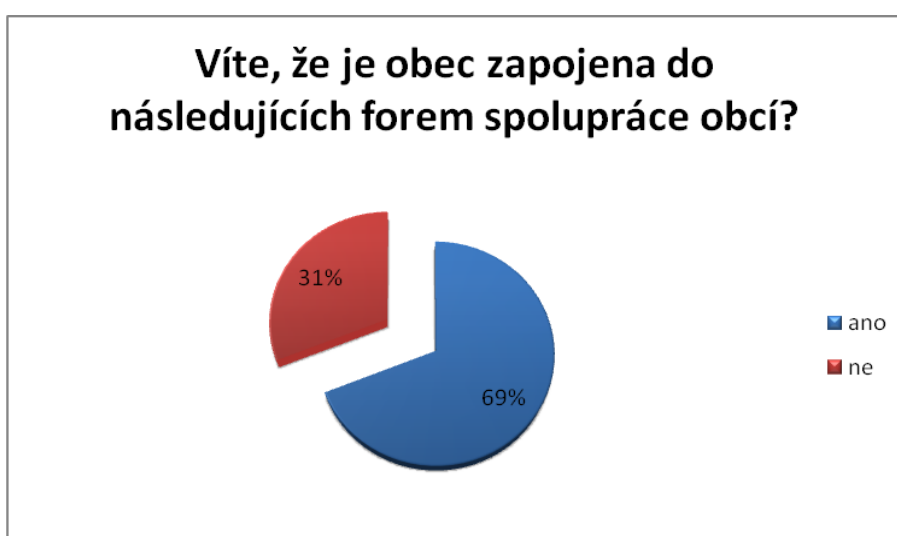
Poznámka: koeficient spokojenosti vypočten: RS + 0,5 SS - 0,5 SN - RN, kde RS je rozhodně spokojen, SS spíše spokojen, SN spíše nespokojen, RN rozhodně nespokojen

¹²⁷ Vlastní výzkum.

Otázka č. 2: Víte, že je Vaše obec zapojena do následujících forem spolupráce obcí: Mikroregion Dačicko, Euroregion Silva Nortica, spolupráce s partnerskou obcí Beemster, Svaz měst a obcí Jihočeského kraje, Svaz měst a obcí ČR?

Z celkového počtu 103 respondentů odpovědělo 69 % ano a 31 % ne. Lze tedy konstatovat, že respondenti mají povědomí o zapojení obce Studená do různých forem spolupráce. K tomu přispívá jistě fakt, že obecní úřad zveřejňuje informace o spolupráci obce na svých internetových stránkách a rovněž i v obecním zpravodaji, který je čtyřikrát ročně distribuován do všech domácností obce.

Graf č. 1: Víte, že je obec zapojena do následujících forem spolupráce obcí?¹²⁸

Otázka č. 3: Zajímáte se o dění v mikroregionu?

Ve třetí otázce, která byla zaměřena na zájem občanů o dění v mikroregionu, odpovědělo 26 % dotazovaných, že se o dění v mikroregionu zajímá, 60 % dotazovaných se zajímá pouze částečně a 14 % dotazovaných se nezajímá vůbec. Je tedy zřejmé, že převážná většina dotazovaných se o dění v mikroregionu alespoň částečně zajímá.

¹²⁸ Vlastní výzkum.

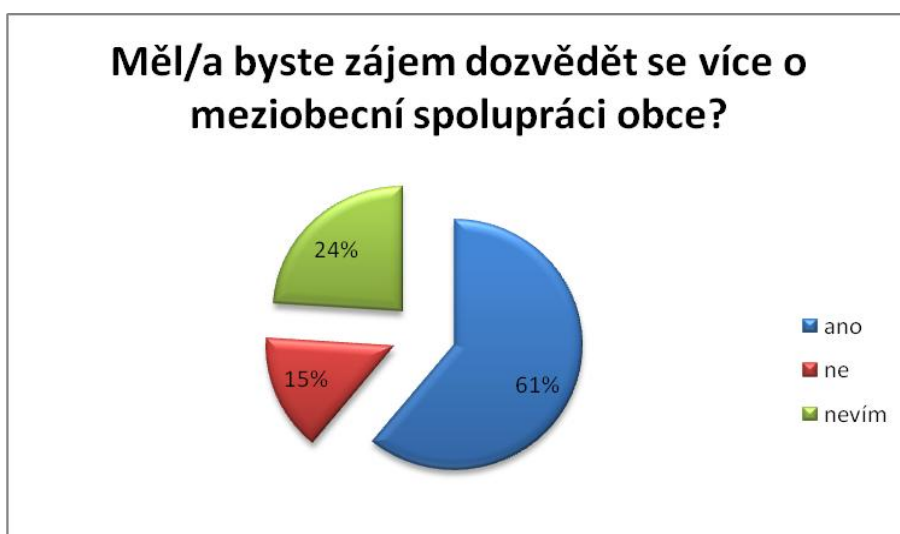
Graf č. 2: Zajímáte se o dění v mikroregionu?¹²⁹

Otázka č. 4: Měl/a byste zájem dozvědět se více o meziobecní spolupráci Vaší obce?

Cílem čtvrté otázky bylo zjistit, zda občané mají zájem dozvědět se více o meziobecní spolupráci obce. Z dotazníkového šetření vyplynulo, že 61 % respondentů zájem má, 24 % respondentů neví a 15 % respondentů zájem nemá, toto číslo koresponduje s předchozí otázkou, kdy 14 % respondentů uvedlo, že se o dění v mikroregionu vůbec nezajímá.

Graf č. 3: Měl/a byste zájem dozvědět se více o meziobecní spolupráci obce?¹³⁰

¹²⁹ Vlastní výzkum.

¹³⁰ Vlastní výzkum.

Otázka č. 5: Jak významná je podle Vás spolupráce mezi obcemi?

Pátá otázka byla do dotazníkového šetření zařazena za účelem zjištění, jaký význam přisuzují občané spolupráci mezi obcemi. Za velmi významnou považuje spolupráci mezi obcemi 39 % respondentů, za méně významnou ji pokládá 38 % respondentů, za téměř nevýznamnou považuje spolupráci mezi obcemi 6 % respondentů a 17 % respondentů neví.

Graf č. 4: Jak významná je spolupráce mezi obcemi?¹³¹

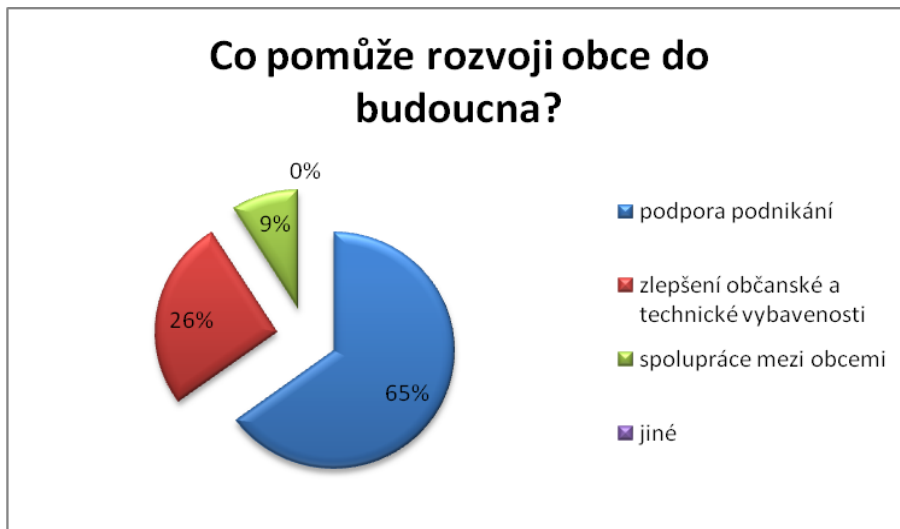

Otázka č. 6: Co podle Vás pomůže rozvoji obce Studená do budoucna?

U šesté otázky si dotazovaní mohli vybrat ze čtyř nabízených možností. Na otázku, co pomůže rozvoji obce do budoucna, odpovědělo 65 % dotazovaných, že podpora podnikání, 26 % dotazovaných se domnívá, že rozvoji obce pomůže zlepšení občanské a technické vybavenosti a 9 % dotazovaných uvedlo spolupráci mezi obcemi. Lze tedy říci, že velký prostor pro rozvoj obce vnímají obyvatelé zejména v oblasti podpory podnikání.

¹³¹ Vlastní výzkum.

Graf č. 5: Co pomůže rozvoji obce do budoucna?¹³²

Otázka č. 7: V čem spatřujete hlavní problémy obce Studená?

Sedmá otázka, která byla strukturovaná jako otevřená, poskytla respondentům možnost, aby aktivně vyjádřily své názory na hlavní problémy obce. Celkem na tuto otázku odpovědělo 83 respondentů, 65 % z nich uvádělo jako hlavní problém obce málo pracovních míst, u 16 % respondentů se odpovědi vztahovaly na špatnou dostupnost obce, 12 % respondentů uvádělo problém v kulturním vyžití, 6 % v nedostupnosti policie, 3 % v podpoře podnikání a 1 % v množství vozidel projíždějících přes obec.

¹³² Vlastní výzkum.

ZÁVĚR

Na základě výzkumu provedeného v bakalářské práci bylo zjištěno, že obec Studená je zapojena do celkem šesti forem meziobecní spolupráce. Jedná se o následující formy spolupráce Mikroregion Dačicko, MAS Česká Kanada, Svaz měst a obcí Jihočeského kraje, Svaz měst a obcí České republiky, Euroregion Silva Nortica a partnerství s holandskou obcí Beemster.

Autorka považuje za nejvíce přínosnou spolupráci v Mikroregionu Dačicko a partnerství s holandskou obcí Beemster, protože dle jejího názoru nejvíce přispívají k rozvoji obce Studená ve srovnání s ostatními formami spolupráce.

Spolupráce v Mikroregionu Dačicko je na velmi dobré úrovni. Výhodou členství je zejména realizování společných projektů s větší možností získat dotaci, servis v oblasti dotací a společné řešení problémů. Mezi další výhody patří předávání informací a zkušeností, vzájemná podpora a společný postup při propagaci regionu i jednotlivých obcí. Zásluhou členství v mikroregionu získala obec v uplynulých čtyřech letech finanční prostředky ve výši 153 000,- Kč, tato částka byla využita na opravu sakrálních staveb, dále na mobiliář obce, nákup radarového ukazatele rychlosti a na zakoupení stanu pro pořádání společenských akcí. Náklady na členské příspěvky činily ve stejném období 31 000,- Kč.

Partnerství s holandskou obcí Beemster funguje úspěšně již 20 let. Partnerská spolupráce přináší porozumění mezi národy a jejich odlišnými kulturami. Velkým přínosem spolupráce je vzájemná výměna zkušeností a cenných rad mezi jednotlivými obecními úřady, základními školami a mezi občany sdruženými v různých obecních spolcích. Díky tomuto partnerství obec získala například sanitní vůz, vybavení pro hasiče s vyprošťovacím zařízením či vybavení počítačové učebny. Zásluhou partnerství obou obcí došlo rovněž k podpoře cestovního ruchu, obec Studená se stala vyhledávanou destinací holandských turistů, jejichž návštěvnost byla před vznikem partnerství téměř nulová.

Jako velmi dobrý krok lze hodnotit vstup do MAS Česká Kanada, která může přispět ke zvýšení životní úrovně občanů a k dalšímu rozvoji obce například vznikem nových pracovních míst nebo různými možnostmi podpory podnikání. MAS Česká Kanada by v dlouhodobém výhledu mohla obci přinést významné finanční prostředky.

Za hlavní přínos členství ve Svazu měst a obcí Jihočeského kraje lze označit výměnu informací a zkušeností ze všech oblastí správy obce a prosazování společných

zájmů a práv obcí sdružených ve Svazu.

Ačkoli obec zatím nezaznamenala žádné hmatatelné výsledky z členství v Euroregionu Silva Nortica, doporučuje autorka setrvat i nadále v této formě spolupráce. Euroregiony se staly důležitým nástrojem přeshraniční spolupráce a dle autorčina názoru bude jejich význam v souvislosti s evropskou integrací dále narůstat. Obec Studená by se měla více zapojit do projektů realizovaných v rámci Euroregionu Silva Nortica a snažit se získat finanční prostředky na podporu cestovního ruchu nebo budování infrastruktury.

Protože nebyly zjištěny žádné přínosy z dosavadní spolupráce ve Svazu měst a obcí České republiky a spolupráce je pouze na formální úrovni, lze obci Studená doporučit zvážit členství v této formě spolupráce a výdaje vynakládané na členské příspěvky případně použít na jinou formu spolupráce.

Vzhledem k poloze Studené poblíž rakouských hranic a k dosavadní úspěšné partnerské spolupráci s holandskou obcí Beemster by se obec Studená do budoucna mohla pokusit navázat i spolupráci s nějakou rakouskou obcí, která má podobné znaky.

Z autorkou realizovaného dotazníkového šetření vyplynulo, že převážná většina občanů je s rozvojem obce spokojena. Z pohledu 88 % občanů se jeví jako nejvíce problematická oblast pracovních příležitostí v obci. Na tuto oblast by se zastupitelstvo obce mělo v budoucnu nejvíce zaměřit, ať už rozvíjením užší spolupráce s Úřadem práce v Dačicích, další z cest by mohla být větší podpora turistického ruchu nebo úprava územního plánu s ohledem na rozvoj podnikatelské sféry v obci.

V dotazníkovém šetření bylo také zjištěno, že 61 % občanů má zájem dozvědět se více o meziobecní spolupráci své obce. Obecní úřad by vedle informování o meziobecní spolupráci na svých internetových stránkách a v obecním zpravodaji mohl do budoucna využít i možnosti pořádání konzultací s občany, zástupci podnikatelů a neziskových organizací působících v obci formou různých setkání na obecním úřadu. Názory subjektů z odlišných sektorů by pro všechny zúčastněné strany byly jistě inspirující a přínosné, což by mohlo podpořit další rozvoj obce.

Závěrem lze konstatovat, že meziobecní spolupráce nesporně přispívá k rozvoji obce Studená, ale problém s pracovními příležitostmi, který trápí občany nejvíce, asi nedokáže vyřešit, je nutné i individuální řešení ze strany obce.

Autorka doufá, že podněty a návrhy obsažené v bakalářské práci alespoň částečně přispějí k dalšímu úspěšnému rozvoji obce například zahájením diskuse na toto téma.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Literární zdroje

1. BINEK, J., et al. *Rozvojové možnosti obcí*. 1. vyd. Praha : Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2010. 52 s. ISBN 978-80-87147-29-0.
2. BINEK, J., et al. *Synergie ve venkovském prostoru – Aktéři a nástroje rozvoje venkova*. 1. vyd. Brno : GaREP Publishing, 2009. 96 s. ISBN 978-80-904308-0-8.
3. BINEK, J., et al. *Synergie ve venkovském prostoru - Přístupy k řešení problémů rozvoje venkovských obcí*. 1. vyd. Brno : GaREP, 2010. 120 s. ISBN 978-80-904308-4-6.
4. BINEK, J., et al. *Venkovský prostor a jeho oživení*. 1. vyd. Brno : Georgetown, 2007. 140 s. ISBN 80-251-19-5.
5. BOGUSZAK, J., ČAPEK, J., GERLOCH, A. *Teorie práva*. Praha : ASPI, 2004. 347 s. ISBN 80-7357-030-0.
6. *Dačicko Slavonicko Telčsko – Vlastivěda moravská*. Brno : Muzejní a vlastivědná společnost, 2005. 1070 s. ISBN 80-7275-059-3.
7. DUŠEK, J. *Faktory regionálního růstu a rozvoje (se zaměřením na spolupráci měst a obcí v Jihočeském kraji)*. České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2010. 294 s. ISBN 978-80-86708-94-2.
8. GALVASOVÁ, I., et al. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. 1. vyd. Brno : Georgetown, 2007. 140 s. ISBN 80-251-20-9.
9. HOLEČEK, J., et al. *Obec a její rozvoj v širších souvislostech*. 1. vyd. Brno : GaREP Publishing, 2009. 74 s. ISBN 978-80-904308-2-2.
10. KOLEKTIV AUTORŮ. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. 2. vyd. Plzeň : Aleš Čeněk, 2008. 455 s. ISBN 978-80-7380-086-4.
11. LACINA, K. *Regionální rozvoj a veřejná správa*. 1. vyd. Praha : Vysoká škola finanční a správní, 2007. 70 s. ISBN 978-80-86754-74-1.
12. MACHÁČEK, J., TOTH, P., WOKOUN R. *Regionální a municipální ekonomie*. 1. vyd. Praha : Vysoká škola ekonomická v Praze, 2011. 200 s. ISBN 978-80-245-1836-7.
13. NĚMEC, V. *Studenský TEP*. Studená : Obecní úřad Studená, 1/2013. 12 s.
14. NĚMEC, V. *Studenský TEP*. Studená : Obecní úřad Studená, 4/2013. 12 s.
15. SVOBODOVÁ, H., et al. *Synergie ve venkovském prostoru*. 1. vyd. Brno : GaREP, 2011. 116 s. ISBN 978-80-904308-8-4.

16. TIRRAY, J. *Telecký okres*. Brno : GARN, 2013. 456 s. ISBN 978-80-86347-98-1.
17. WOKOUN, R., et al. *Základy regionálních věd a veřejné správy*. 1. vyd. Plzeň : Aleš Čeněk, 2011. 474 s. ISBN 978-80-7380-304-9.
18. WOKOUN, R., MATES, P. *Management regionální politiky a reforma veřejné správy*. Praha : Linde Praha, 2006. 351 s. ISBN 80-7201-547-8.
19. WOKOUN, R., et al. *Regionální rozvoj a jeho management v České republice*. 1. vyd. Praha : Vysoká škola ekonomická v Praze, 2007. 246 s. ISBN 978-80-245-1301-0.
20. WOKOUN, R. *Strukturální fondy a obce I*. 1. vyd. Praha : ASPI, a.s., 2006. 146 s. ISBN 80-7357-138-2.

Elektronické zdroje

1. *Agenda 21* [online]. Praha : Ministerstvo životního prostředí ČR, 2013 [cit. 2013-09-12]. Dostupné z WWW: <<http://ma21.cenia.cz/Zakladniinformace/Agenda21/tabid/101/language/cs-CZ/Default.aspx>>.
2. *Aktualizace rozvojové strategie mikroregionu Dačicko* [online]. Dačice : Mikroregion Dačicko, 2013 [cit. 2013-12-23]. Dostupné z WWW: <http://www.m-dacicko.cz/dulezite-dokumenty/program-rozvoje/aktualizace-rozvojove-strategie/?ftresult_menu=aktualizace+rozvojov%C3%A9+strategie+mikroregionu>.
3. *Členská základna* [online]. Praha : SMO ČR, 2013 [cit. 2013-12-31]. Dostupné z WWW: <<http://www.smocr.cz/cz/zajimavosti-ze-svazu/certifikat-pro-vzdelanou-a-odpovednou-obec.aspx>>.
4. DUDA, M. *Samostatná a přenesená působnost obce* [online]. 2002, 17.6.2002 [cit. 2013-09-08]. Dostupné z WWW: <<http://spravni.juristic.cz/154292/clanek/spravni2.html>>.
5. *Euroregiony* [online]. Praha : Vláda České republiky, 2013 [cit. 2013-09-14]. Dostupné z WWW: <<https://www.euroskop.cz/285/sekce/e-f/>>.
6. *Euroregiony v České republice* [online]. Praha : Český statistický úřad, 2005 [cit. 2013-09-17]. Dostupné z WWW: <[http://csugeo.i-server.cz/csu/2004edicniplan.nsf/t/80002B7C9C/\\$File/euroregiony.pdf](http://csugeo.i-server.cz/csu/2004edicniplan.nsf/t/80002B7C9C/$File/euroregiony.pdf)>.

7. *Formy spolupráce obcí* [online]. Praha : Deník veřejné správy, poslední revize 4. 7. 2008 [cit. 2013-09-09]. Dostupné z WWW: <<http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6326681>>.
8. *Historie obce Studená* [online]. Studená : Obec Studená, 2013 [cit. 2013-10-26]. Dostupné z WWW: <<http://www.studena.cz/informace-o-obci/historie/>>.
9. *Hlavní cíle* [online]. Praha : SMO ČR, 2013 [cit. 2013-12-31]. Dostupné z WWW: <<http://www.smocr.cz/cz/svaz-mest-a-obci-cr/hlavni-cile/default.aspx>>.
10. *Kdo jsme* [online]. Praha : SMO ČR, 2013 [cit. 2013-09-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.smocr.cz/cz/svaz-mest-a-obci-cr/kdo-jsme/kdo-jsme.aspx>>.
11. *Metodická podpora regionálního rozvoje* [online]. Brno : GaREP, 2009 [cit. 2013-09-08]. Dostupné z WWW: <<http://www.regionaldevelopment.cz/index.php/home.html>>.
12. *Metodická podpora regionálního rozvoje* [online]. Brno : GaREP, 2009 [cit. 2013-09-08]. Dostupné z WWW: <http://www.regionaldevelopment.cz/index.php/regiony_red.html>.
13. *Metodická podpora regionálního rozvoje* [online]. Brno : GaREP, 2009 [cit. 2013-09-08]. Dostupné z WWW: <www.regionalnirozvoj.cz/index.php/spoluprace.html>.
14. *Mikroregion Dačicko* [online]. Dačice : Mikroregion Dačicko, 2013 [cit. 2013-12-23]. Dostupné z WWW: <<http://www.m-dacicko.cz/o-nas/>>.
15. *Místní akční skupiny* [online]. Praha : Ministerstvo zemědělství ČR, 2013 [cit. 2013-09-12]. Dostupné z WWW: <<http://eagri.cz/public/web/mze/venkov/mistni-akcni-skupiny/>>.
16. *Naše projekty* [online]. Praha : SMO ČR, 2013 [cit. 2013-12-31]. Dostupné z WWW: <<http://www.smocr.cz/>>.
17. *Naučná stezka „Poznej kraj pod Javořicí“* [online]. Studená : Obec Studená, 2013 [cit. 2013-10-28]. Dostupné z WWW: <<http://www.studena.cz/turisticke-informace/naucna-stezka/>>.
18. *NSZM ČR: Základní informace* [online]. Praha : NSZM ČR, 2013 [cit. 2013-09-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.nszm.cz/index.shtml?apc=r2082129t>>.

19. *Obec Studená* [online]. Studená : Obec Studená, 2013 [cit. 2013-10-26]. Dostupné z WWW: <<http://www.studena.cz/informace-o-obci/>>.
20. *O nás* [online]. Jindřichův Hradec : Místní akční skupina Česká Kanada, 2012 [cit. 2013-12-30]. Dostupné z WWW: <<http://www.masck.cz/o-nas.html>>.
21. *Projekt podpora meziobecní spolupráce* [online]. Praha : SMO ČR, 2013 [cit. 2013-09-27]. Dostupné z WWW: <<http://www.smocr.cz/cz/nase-projekty/meziobecní-spoluprace/o-projektu.aspx>>.
22. *Public private partnership* [online]. Praha : CzechTrade, 2013 [cit. 2013-09-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cs/dotace-a-financovani/public-private-partnership-ppp.html>>.
23. *Služby obce* [online]. Studená : Obec Studená, 2013 [cit. 2013-10-28]. Dostupné z WWW: <<http://www.studena.cz/sluzby-obce/>>.
24. *Současnost obce* [online]. Studená : Obec Studená, 2013 [cit. 2013-10-28]. Dostupné z WWW: <<http://www.studena.cz/informace-o-obci/soucasnost/>>.
25. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje – zkušenosti ze zahraničí* [online]. Praha : Deník veřejné správy, 2008, 29. 5. 2008 [cit. 2013-09-08]. Dostupné z WWW: <<http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6320426>>.
26. *Stanovy dobrovolného svazku obcí „Mikroregion Dačicko“* [online]. Dačice : Mikroregion Dačicko, 2013 [cit. 2013-12-23]. Dostupné z WWW: <<http://www.m-dacicko.cz/dulezite-dokumenty/stanovy-svazku/>>.
27. *Strategické plánování – podpora pro váš rozvoj* [online]. Praha : EC Consulting, 2013 [cit. 2013-09-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.econsulting.cz/o-nas.html>>.
28. *Úvod* [online]. České Budějovice : SMOJK, poslední revize 20.2.2006 [cit. 2013-12-31]. Dostupné z WWW: <<http://www.smojk.cz/uvod/d-3293/p1=1504>>.
29. *Velikostní skupiny obcí podle krajů, okresů – počet obcí* [online]. Praha : Český statistický úřad, 2013 [cit. 2013-09-08]. Dostupné z WWW: <[http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/D00034E6FE/\\$File/130212003.pdf](http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/D00034E6FE/$File/130212003.pdf)>.
30. *Statut - Výroční zpráva MAS za rok 2012* [online]. Jindřichův Hradec : Místní akční skupina Česká Kanada, 2012 [cit. 2013-12-30]. Dostupné z WWW: <<http://www.masck.cz/statut/vyrocní-zpravy.html>>.

31. *Významné krajinné prvky* [online]. Studená : Obec Studená, 2013 [cit. 2013-10-28]. Dostupné z WWW: <<http://www.studena.cz/turisticke-informace/vyznamne-krajinne-prvky/>>.
32. *Základní informace o Euroregionu Silva Nortica* [online]. Jindřichův Hradec : Euregio Silva Nortica, 2013 [cit. 2013-12-31]. Dostupné z WWW: <<http://www.silvanortica.com/cs/section-1/zakladni-informace-o-ersn.htm?sub=2>>.

Legislativní dokumenty

1. ČESKO. Zákon č. 128 ze dne 12. dubna 2000 o obcích. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2000, částka 38, s. 1737-1800. Dostupné z WWW: <<http://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?page=0&idBiblio=49296&fulltext=&nr=128~2F2000&part=&name=&rpp=15#local-content>>.
2. ČESKO. Zákon č. 248 ze dne 29. června 2000 o podpoře regionálního rozvoje. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2000, částka 73, s. 3549-3554. Dostupné z WWW: <<http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&fulltext=&nr=248~2F2000&part=&name=&rpp=15#seznam>>.

Ostatní zdroje

1. Rozhovor s místostarostou obce Studená Mgr. Jindřichem Kejvalem, dne 28.9. 2013.
2. Interní materiály Obecního úřadu Studená.

SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ

Seznam obrázků

Obrázek č. 1: Schéma členění způsobů a forem spolupráce	21
Obrázek č. 2: Euroregiony v České republice	28
Obrázek č. 3: Mikroregion Dačicko	40

Seznam grafů

Graf č. 1: Víte, že je obec zapojena do následujících forem spolupráce obcí?	52
Graf č. 2: Zajímáte se o dění v mikroregionu?	53
Graf č. 3: Měl/a byste zájem dozvědět se více o meziobecní spolupráci obce? ...	53
Graf č. 4: Jak významná je spolupráce mezi obcemi?	54
Graf č. 5: Co pomůže rozvoji obce do budoucna?	55

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Právní formy spolupráce obcí	22
Tabulka č. 2: Výše členských příspěvků hrazených obcí Studená za rok 2012 a 2013	49
Tabulka č. 3: Spokojenost obyvatel	51

SEZNAM ZKRATEK

- DSO Dobrovolný svazek obcí
- FK Fotbalový klub
- GIZ Přeshraniční impulzní centra
- MA21 Místní agenda 21
- MAS Místní akční skupina
- NSZM ČR Národní síť Zdravých měst ČR
- PPP Partnerství veřejného a soukromého sektoru
- SMO ČR Svaz měst a obcí České republiky
- SMOJK Svaz měst a obcí Jihočeského kraje
- TJ Tělovýchovná jednota

PŘÍLOHY

Příloha č. I - DOTAZNÍK PRO OBYVATELE OBCE STUDENÁ

Vážení občané,
obracím se na Vás s prosbou o vyplnění následujícího dotazníku, který se týká rozvoje a meziobecní spolupráce obce Studená. Výsledky tohoto anonymního dotazníku budou sloužit jako podklad pro zpracování bakalářské práce studentky Vysoké školy evropských a regionálních studií, o.p.s. a zároveň budou podnětem pro vedení obce.
Velice děkuji za Váš čas. Blanka Vaníčková

1. Spokojenost obyvatel (u následujících otázek prosím ohodnoťte číslem:
1 = rozhodně spokojen/a, 2 = spíše spokojen/a, 3 = spíše nespokojen/a, 4 = rozhodně nespokojen/a)

Jste spokojen(a) s pracovními příležitostmi v obci?	
Jste spokojen(a) s dostupností a kvalitou zdravotní a sociální péče v obci?	
Jste spokojen(a) s činností základní a mateřské školy v obci?	
Jste spokojen(a) s podmínkami pro podnikání v obci?	
Jste spokojen(a) s bezpečností v obci?	
Jste spokojen(a) se stavem komunikací a chodníků v obci?	
Jste spokojen(a) se sítí obchodů v obci?	
Jste spokojen(a) s dopravním spojením s okolními obcemi (městy)?	
Jste spokojen(a) s činností obecního úřadu ve vztahu k rozvoji obce?	
Jste celkově spokojen(a) s životem v obci?	

2. Víte, že je Vaše obec zapojena do následujících forem spolupráce obcí: Mikroregion Dačicko, Euroregion Silva Nortica, spolupráce s partnerskou obcí Beemster, Svaz měst a obcí Jihočeského kraje, Svaz měst a obcí ČR?
 ano ne
3. Zajímáte se o dění v mikroregionu?
 ano ne částečně
4. Měl/a byste zájem dozvědět se více o meziobecní spolupráci Vaší obce?
 ano ne nevím
5. Jak významná je podle Vás spolupráce mezi obcemi?
 velmi významná méně významná (téměř) nevýznamná nevím
6. Co podle Vás pomůže rozvoji obce Studená do budoucna (zaškrtněte jednu z možností)?
 podpora podnikání
 zlepšení občanské a technické vybavenosti obce
 spolupráce mezi obcemi
 jiné (prosím vypište)
7. V čem spatřujete hlavní problémy obce Studená (prosím vypište)?
.....
.....
8. Pohlaví muž žena
9. Kolik je Vám let? 18 - 26 let 36 - 45 let 61 let a více
 26 - 35 let 46 - 60 let